

LABORAL
kutxa



Caja Laboral Popular Coop. de Crédito

Zuhurtziazko Garrantziko Informazioa
2018ko abenduaren 31n



1. Sarrera	3
2. Aplikazio-eremua	5
3. Politikak eta helburuak arriskuen gestioan	7
3.1. Kreditu-arriskua	12
3.2. Merkatu-arriskua	16
3.3. Eragiketa-arriskua	17
3.4. Negoziazio-zorrotik kanpoko balantzearen interes-tasaren arriskua	18
3.5. Likidezia- eta finantzaketa-arriskua	19
3.6. Arrisku sistemiko globala	20
3.7. Zamarik gabeko aktiboak	20
3.8. Arriskua gestionatzeko mekanismoak Entitatearen profilerara eta strategiara egokitzea	21
3.9. Enpresa-estrategiari lotutako arrisku-profilaren azalpena	22
4. Gobernu korporatiboa	23
5. Fondo propioei buruzko informazioa	36
6. Kapital-eskakizunak	39
7. Kreditu-arriskuei buruzko informazioa	41
7.1. Errekerimendu orokorrak	41
7.2. Errekerimendu osagarriak	50
8. Negoziazio-zorroaren merkatu-arriskuari buruzko informazioa	54
8.1. Errekerimendu orokorrak	54
9. Likidezia-arriskuari buruzko informazioa	55
9.1. Errekerimendu orokorrak	55
10. Eragiketa-arriskuari buruzko informazioa	57
11. Negoziazio-zorroan agertzen ez diren errenta aldakorreko esposizioak	58
12. Negoziazio-zorroan sartuta ez dauden posizioetako interes-tasaren arriskuari buruzko informazioa	61
13. Palanka-efektuaren ratioak	62
14. Ordainsari-politika	65
Taulen aurkibidea	71



1. Sarrera

Basileako Banku Ikuskaritzako Batzordea arduratzen da nazioarteko finantza-arauketa bateratzeaz. Batzorde horrek hartutako erabakien bidez kreditu-erakundeetarako taxututako lehen arautegian, arrisku guztien gainean % 8ko gutxienerako kapitala finkatu zen (Basilea I, 1988). Geroago, 2004an, Basilea II hitzarmenak hobetu egin zuen arriskua estimatzeko mekanismoen sentiberatasuna, eta beste 2 zutabe eman zituen: erakunde bakoitzak bere kapitala eta arriskuak ebaluatzearena (II. zutabea) eta merkatu-diziplinarena (III. zutabea). 2010eko abenduan, arau-esparru berria onartu zuen Batzordeak: Basilea III, alegia. Kalitate handiagoko tresnen bidez, kapital-eskakizunak handitzen ditu, eta sendoa izatea eta erakundeetan eta herrialdeetan homogeneotasunez aplikatzea du xede. Kapital-ratioen gardentasuna eta alderagarritasuna hobetzen ditu kapitalari buruzko akordio berriak. Gainera, zuhurtziazko tresna berriak ere erantsi zituen, likideziaren eta palanka-efektuaren alorretan.

Europar Batasunak bere ordenamendu juridikora eraman zituen Basilea III akordio horiek, 2019ko urtarrilaren 1era arte iraun zuen fasekako (phase-in) eredu baten bidez. Horretarako, arau hauek onartu zituen: Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013/36/EB Zuzentaraua (CRD-IVa), 2013ko ekainaren 26koa, kreditu-erakundeen jardueran sartzeari eta kreditu-erakundeak eta inbertsio-enpresak zuhurtziaz gainbegiratzeari buruzkoa; eta Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren EB 575/2013 Erregelamendua (CRR), 2013ko ekainaren 26koa, kreditu-erakundeen eta inbertsio-enpresen zuhurtziazko betekizunei buruzkoa. Arau horiek, Europako Erkidegoen Egunkari Ofizialean argitaratu ondoren, 2014ko urtarrilaren 1etik aurrera aplikatzen dira.

Ordenamendu juridiko nazionala nazioartetik datozen araudi-aldaketetara egokitze asmoarekin, 2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legea, kreditu-erakundeen antolamendu, ikuskapen eta kaudimenari buruzkoa, onetsi zen, 2013ko azaroaren 29ko 14/2013 Errege Lege Dekretuak eta Espainiako Bankuaren 2/2014 Zirkularrak, trantsizio-epealdian aplikatzekoak diren errekerimenduetarako arautze-aukerak ezartzen dituenak, abiatutako transposizioari jarraikiz. Indarreko araudiak (I. oinarriak) ezartzen dituen gutxienerako baliabide propioak kalkulatzeko, Taldearen kreditu-arriskua, truke-arriskua, negoziazio-zorroaren arriskua, merkatu-arriskua eta eragiketa-arriskua hartzen dira kontuan. Horrez gain, arrisku-kontzentrazioaren mugak bete behar ditu Taldeak.

2015eko otsailaren 13ko 84/2015 Errege Dekretuak, kreditu-erakundeen antolamenduari, gainbegiratzeari eta kaudimenari buruzko 2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legea garatzen duenak, lege horren arau-garapena osatzen du eta testu bakarrean biltzen ditu berori argitaratu arte kreditu-erakundeen antolamenduari eta diziplinari buruz egin diren erregelamendu-mailako arau guztiak.

Halaber, azpimarratzekoa da 2015-2018 epealdian CRR Erregelamendua osatzen duten arau berriak argitaratu direla, fondo propioei, likideziari, I. zutabeko arriskuei eta kapital-eskakizunei dagozkien gaitetan.



Horrela, bada, 2016ko otsailaren 2an, Espainiako Bankuak 2/2016 Zirkularra eman zuen, Espainiako ordenamendu juridikoan 2013/36/EB Zuzentarauaren transposizioa egiteko, kreditu-erakundeei dagokienez. Horrez gain, 575/2013 Erregelamenduak (EBrenak) nazioko agintaritza eskudunari aitortzen dizkion aukeretako bat jasotzen du Zirkularrak, Espainiako Bankuak 2/2014 Zirkularrean erabilitakoak osatuz.

Zirkular horrek Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2011ko azaroaren 16ko 2011/89/EB Zuzentarauaren transposizioaren alderdi batzuk ere garatzen ditu. Zuzentarau horrek 98/78/EE, 2002/87/EE, 2006/48/EE eta 2009/138/EE Zuzentarauak aldatzen ditu, finantza-konglomeratu bat osatzen duten finantza-erakundeen gainbegiratze osagarriari dagokionez. Zuzentarau horren transposizioa eginda dago, funtsean, bai 10/2014 Legeak bai 84/2015 Errege Dekretuak, hurrenez hurren, 5/2005 Legean, apirilaren 22koan, finantza-konglomeratuen gainbegiratzeari buruzkoan — finantzen sektoreko beste lege batzuk aldatzen ditu—, eta lege hori garatzen duen 1332/2005 Errege Dekretuan egindako aldaketan bidez.

Azkenik, Espainiako Bankuaren 2017ko urriaren 24ko 3/2017 Zirkularra, 2014ko urtarrilaren 31ko 2/2014 Zirkularra aldatzen duena, kaleratu zen 2017ko ekitaldian. Zirkular horren funtsezko helburua da 2/2014 Zirkularrean alderdi batzuk, hain zuzen garrantzirik txikieneko kreditu-erakundeei dagozkienak, Europako Banku Zentralak erakunde garrantzitsuentzat onartutako azken xedapenetara egokitzea —batez ere, Europako Banku Zentralaren 2017ko apirilaren 4ko 2017/697 (EB) Orientazioa, Europar Batasuneko zuzenbideak garrantzi txikieneko erakundeei dagokienez agintaritza nazional eskudunei eskaintzen dizkien aukera eta ahalmenei buruzkoa—.Era berean, kendu egin ziren 2017ko ekitaldira arte ezarri beharrekoak ziren aukera iragankorrei buruzko arauak.

CRR Erregelamenduan ezarritako errekerimenduei jarraikiz, kapitalaren % 8ko ratioa bete beharko dute, une oro, kreditu-erakundeei. Dena den, kontuan izan behar dugu, arau-esparru berrian arautzaileek beren ahalmenak erabil ditzaketela, erakundeei aparteko kapital-maila bati eustea eskatzeko.

Zentzu horretan, Entitateak jakinarazpen bat jaso zuen Espainiako Bankutik, Entitateari aplikagarri zaizkion zuzentziazko gutxieneko errekerimenduen inguruko erabakiari buruz. Horren arabera, LABORAL Kutxak % 8,38ko CommonEquityTier 1 (CET 1) ratioa izan behar du, kapital erregulatorioaren gainean neurtua. Baldintza horrek barne hartzen ditu I. zutabeak eskatzen duen gutxienekoa eta II. zutabearen errekerimendua, bai eta kapitalari eusteko koltxoia ere. Aldi berean, I. zutabearen % 8ko eskakizunetik abiatuz, Kapital Osoaren gutxieneko errekerimenduak % 11,88koak dira. CET1en % 8,38aren errekerimenduak osagai hauek ditu: I. zutabeak eskatzen duen CET1aren gutxienekoa (% 4,5ekoa), II. zutabearen errekerimendua (%1,38koa) eta kapitalari eusteko koltxoia (% 2,5ekoa).

Agiri honen helburua da CRR Erregelamenduak xedatzen dituen merkatuari buruzko informazio-betebeharrak betetzea, eta Caja Laboral talde bateratuaren 2018ko abenduaren 31ko Zuzentziazko Garrantziko Informazioa biltzen du. Barne Ikuskaritzako Departamentuak egiaztatu eta gero, Kontseilu Errektoreak onartu zuen 2018ko martxoaren 29an.



2. Aplikazio-eremua

a) Erregelamendu honen eskakizunak bete behar dituen entitatea

Dokumentu honetako informazioa Caja Laboral Popular Coop. de Crédito entitate nagusizat duen kreditu-erakundeen talde bateragarriari dagokio, CRR Erregelamenduaren 436. artikulua ezartzen duenaren arabera. Aurrerantzean, Caja Laboral Taldea edo Taldea aipatuko dugu informazio bateratuari dagokionean, eta Caja Laborala edo Entitatea informazio indibidualari dagokionean.

b) Bateratze-oinarrian kontabilitateari eta zuhurtasunari dagokienez dauden aldean laburpena, eta barne hartzen dituen erakundeen azalpen txikia

Ondoren, Talde Bateragarria osatzen duten sozietateen xehetasunak azalduko ditugu, bai eta Taldeko partaidetzako sozietateen zerrenda ere.

Sozietatea	Jarduera	Baterakuntza- metodoa	Partaidetzaren % -a
Caja Laboral Popular Coop. de Crédito	Kreditu-erakundea	Nagusia	
Jardueragatik bateragarriak diren finantza-erakundeak			
Caja Laboral Gestión SGIC SA	Inbertsio-fondoaren gestorea	Integrazio globala	% 100
Caja Laboral Pensiones GFP SA	Pentsio-fondoaren gestorea	Integrazio globala	% 100
ISGA Inmuebles SA	Aktibo higiezinaren gestorea	Integrazio globala	% 100
Caja Laboral Euskadiko Kutxa Cartera SLU	Partaidetza-edukitzailea	Integrazio globala	% 100
Sociedad de Gestión de Activos Caja Laboral SAU	Aktibo higiezinaren gestorea	Integrazio globala	% 100
Caja Laboral Banca Seguros OBSV SLU	Banka-aseguruetako operadorea	Integrazio globala	% 100
Partaidetzako sozietateak			
Seguros Lagun-Aro Vida SA	Aseguruak	Partaidetza	% 100
Seguros Lagun-Aro SA	Aseguruak	Partaidetza	% 100
ICR Institutional Investment Management SGIC SA	Inbertsio-fondoaren gestorea	Partaidetza	% 21,43

1. taula: Talde bateragarria eta partaidetzako sozietateak.

Jarraian, CRR Erregelamenduaren eraginetarako kreditu-erakundeen talde bateragarriaren eta talde bateratuaren artean dauden alde nagusiak laburbilduko ditugu, 4/2017 Zirkularrean zehazten denari jarraikiz.

Talde bateragarriari buruzko informazioa osatzeko, aldi berean beren jardueragatik entitate bateragarriak diren mendeko sozietateak baino ez dira bateratu Espainiako Bankuaren 4/2017 Zirkularrak zehaztutako integrazio globalaren metodoa erabiliz. Jardueragatik bateragarriak ez diren mendeko sozietateei dagokienez, partaidetzaren metodoa ezarri da, KNA 28ak zehazten duenaren arabera.

Taldearen urteko kontu bateratuak egiterakoan, berriz, mendeko enpresa guztiak integrazio globalaren metodoa ezarri bateratu dira, beraien jardueragatik bateragarritzat hartzeko behar diren baldintzak bete ala ez.

Beraz, araudi bataren edo bestearen arabera desberdin bateratzen diren sozietateak honako hauek dira:



	Baterakuntza-metodoa	Baterakuntza-metodoa
<i>Entitatea</i>	<i>CRR Erregelamenduaren arabera</i>	<i>4/2017 Zirkularraren arabera</i>
Seguros Lagun-Aro Vida SA	Partaidetza	Integrazio globala
Seguros Lagun-Aro SA	Partaidetza	Integrazio globala

2. taula: CRR Erregelamenduaren eta 4/2017 Zirkularraren arabera modu desberdinean integratzen diren sozietateak.

Bestalde, CRR Erregelamenduaren 36. artikuluan i) idatz-zatian ezarrita dagoenez, Entitateak finantza-erakundeetan zuzenean, zeharka edo sintetikoki dituen tresnak baliabide propioetatik kendu behar dira, Entitateak inbertsio nabarmena duenean horietan; partaidetzakoaren kapitalean % 10etik gorako partaidetza hartzen da inbertsio nabarmentzat. Halaber, 48. artikuluan arabera, ez dago zenbateko horiek zertan deduzitu, zenbait atalase gainditzen ez dituzten artean.

Aurreko paragrafoan esandakoari jarraikiz, baliabide propioetan ez da inolako zenbatekorik deduzitu.

c) *Enpresa nagusiaren eta mendekoen artean fondo propioak berehala transferitzeko edo pasiboa itzultzeko gaur egun dauden edo etorkizunerako aurreikusten diren eragozpen praktiko edo juridiko garrantzitsuak*

Gaur egun ez dago inolako eragozpenik, ez materialik, ez praktikorik, ez juridikorik, Caja Laboralaren eta mendeko erakundeen artean fondo propioak transferitzeko edota pasiboa itzultzeko.

d) *Baterakuntzan sartuta ez dauden mendeko guztietan galdatzen direnak baino fondo propio erreal txikiagoak izatea dakarren zenbatekoa guztira, eta mendeko sozietate horien izena edo izenak*

Gaur egun, Caja Laboralaren Talde Bateratuan ez dago talde bateragarrian sartu gabeko mendeko erakunderik, ez eta araudi aplikagarriak eskatzen dituen gutxieneko baliabideak ez dituen talde mistoko aseguru-erakunderik ere.

e) *7. eta 9. artikuluetako xedapenen erabilera*

2018-12-31n, ez da arauaren 7. eta 9. artikuluetan aurreikusitako salbuespena erabili.



3. Politikak eta helburuak arriskuen gestioan

Finantza-erakundeen eguneroko jardunean presente dago arriskua, eta, ondorioz, arriskuen gestioa eta horien kontrol eraginkorra jardueraren funtsezko atala eta lehiakortasunean abantaila eskuratzeko faktore erabakigarria dira, Caja Laboralean. Zuhurtzia-parametroak erabiltzea hartu dugu arriskuak kudeatzeko filosofia orokortzat, eta arrisku horiek egoki neurtzeko eta kontrolatzeko mekanismoak, sistemak eta baliabideak erabiltzea. Ez dugu ahortzi, gainera, barne-ereduetan oinarritutako arriskuak gestionatu eta kontrolatzeko modu moderno eta dinamikoan sakondu nahi dugula, Entitateari ahalbidetuko baitiote bere arriskuak hobeto ezagutzen eta horien kontrola eta gestioa optimizatzen.

Arriskuen politikaren helburua da arriskuen aurrean erabakiak hartzeko eta jardueri mugak ezartzeko prozedurak egituratzea, emaitza errepikariak sortzeko eta, ondorioz, Entitatearen kaudimena bermatzeko. Hori guztia gainbegiraleak ezarritako arau-esparruaren baitan egingo da.

Entitateak, arriskuen barne-gestioa Basileako araudiari eta araudi hori Europan ezarri duen CRR Erregelamenduari egokitzeko xedearekin, hainbat barne-organo eratu ditu, zuzentarau horiek prozesu eragile eta formaletan ezartzen direla ziurtatzeko.

Kontseilu Errektorea

Entitatearen administrazio-organo gorena den aldetik, Kontseilu Errektorea da arriskuak zaindu eta gainbegiratzearen azken arduraduna. Hori dela eta, arriskuak zorrotz kontrolatzeko eta arriskuen inguruko informazioaren deskargu sistematikoa bidaltzeko eskatzen dio Zuzendaritza Nagusiari. Era berean, Kontseilu Errektoreak presentzia zuzena dauka batzorde batzuetan.

Arrisku Batzordea

2014aren amaieran eratu zelarik, Entitatearen Arriskuarekiko Grinaren Esparrua zehazteaz eta arriskuei jarraipena egiteaz arduratzen da Arrisku Batzordea.

Gaur egun, Kontseilu Errektoreko 5 kidek osatzen dute Arrisku Batzordea. 2018an zehar, 8 alditan bildu dira, eta agiri honen 4. puntuko d. paragrafoan azaltzen da haren funtzionamendua.

Zuzendaritza Nagusia

Kontseilu Errektoreak eskuordetuta, arrisku-politikak ezartzeaz arduratzen da Zuzendaritza Nagusia. Horretarako, Zuzendaritzak bereizi egin ditu gestio komertziala eta arriskuen gestioaren erantzukizuna, batetik, eta arriskua neurtu eta kontrolatzekoa, bestetik.

Bestalde, Entitateak aurrean dituen arriskuen egoeraren eta bilakaeraren jakitun egon dadin Kontseilu Errektorea, Zuzendaritza Nagusiak txosten bat bidaltzen dio, 3 hilean behin, mugak eta ezarritako prozedurak zer neurritan betetzen diren azpimarratuz, bereziki.



Aktiboen eta Pasiboen Batzordea (APB)

Arriskuen Arearen txostenaren bidez arrisku-multzoa kontrolatzeaz arduratzen da, hilean behin.

Arriskuen Arearen eta, zehazki, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuaren euskarria duelarik, interes-tasaren arriskua (arrisku estrukturala), likidezia-arriskua, merkatu-arriskua eta kreditu-arriskua kontrolatzen duen organoa da APB.

Eragiketa Arriskuaren Batzordea

Eragiketa-arriskua kontrolatzen duen organoa da. Eragiketa-arriskuaren gestioari loturiko garrantzizko erabakiak hartzean datza horren egitekoa. Batzordean, 3 hilean behin, honako alderdi hauek jorratzen dira:

- Epealdiko eragiketa-gertaerak: guztizkoak, kategoriaren arabera sailkatutako guztizkoak eta banakako kasu nabarmenak.
- Autoebaluazioak: emaitzak, arrisku handieneko eremuak eta ekintza-plan nabarmenak.
- Eragiketa-arriskuagatiko kapitala.
- Eragiketa-arriskuei loturiko beste edozein alderdi.

Batzordea honako hauek osatzen dute: Zuzendaritza Kontseiluko kideek, Barne Ikuskaritzako zuzendariak, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuko zuzendariak eta Eragiketa Arriskuaren Unitateko arduradunak.

Produktuaren Batzordea

2015eko otsailean eratu zen, eta eginkizun hauek ditu:

- Alta emandako ISIN eta finantza-tresna berrien inguruko informazioa eta baliozkotzea; eta esleitutako produktu-orrien arriskuak eta Komenentzia Testetan eta Egokitasun Testetan eskatutako puntuazioak baliozkotzea.
- Arriskua aldatu zaien produktuen inguruan informatzea eta erabakiak hartzea.
- Produktu-arriskuaren teknikari arduradunak produktuen arriskuari, arrisku handiko produktuen kontratazioari eta Komenentzia Testari eta Egokitasun Testari buruz egindako txostena berrikustea.
- Komenentzia Testean eta Egokitasun Testean eta produktuen arrisku-orrietan emandako puntuazioak berrikustea, hiruhilekoan behin gutxienez.



- Arriskuen ebaluazio-irizpideak berrikustea, hiruhilekoan behin gutxienez.
- Entitatearen goi-zuzendaritzak esleitzen dizkionak, Batzordearen funtzionamendutik eratorritakoak edo araudi aplikagarrian ezarritakoak.

Produktuaren Batzordea honako departamentu, area eta zerbitzu hauetako kideek osatzen dute: Partikularren Bankako Departamentukoek, Banka Pertsonalekoek, Inbertsio Fondoak Gestionatzeko erakundekoek, Baloreen Sekziokoek, Altxortegiaren eta Kapital Merkatuaren Departamentukoek, Enpresen Negozioa Garatzeko Departamentukoek, Bezeroarentzako Arreta Zerbitzukoek, Gestio Sozialeko Departamentukoek, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentukoek, Araudia Betearazteko Departamentukoek eta Aholkularitza Juridikokoek.

Arriskuen Area

Zuzendari nagusiaren mende dago, eta departamentu hauek hartzen ditu barne: Arriskuen Gestioa, Arriskuaren Kontrol Globala eta Aholkularitza Juridikoa.

Partikularren eta enpresen kreditu-arriskua onartu, jarraitu eta berreskuratzearen ardura zentralizatzen du, zentzu zabalean. Era berean, kreditu-arriskuaren barne-ereduak eraiki eta mantentzeaz eta likideziaren, interes-tasen, merkatuaren eta eragiketen arriskuak neurtu eta kontrolatzeaz ere arduratzen da. Arriskuak kudeatzeko ardura area bakarrean bilduz, arrisku-politikaren orientabideak transmititzerakoan arintasun operatiboa eta sinergiak sortzen dira, eta arrisku guztien ezagutza eta kontrol handiagoak.

Kreditu-arriskua onartu, jarraitu eta berreskuratzeko prozesuen eraginkortasuna areagotzea du xede, bai eta Entitatearen arriskuen erabateko kontrolean sakontzea ere.

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua

Hierarkiari begira Arriskuen Arearen mende dago eta funtzionamenduari begira Arrisku Batzordearen mende. Arrisku guztien ikuspegi orokorra ematen du, Entitateak aurrean dituen arrisku guztien neurketa eta kontrola departamentu bakarrean biltzen baita.

Hona hemen haren zereginetako batzuk:

- Arrisku guztiak neurtzea eta kontrolatzea.
- Kreditu-arriskua onartzeko eta jarraipena egiteko barne-ereduak eraikitzea eta mantentzea, Basileako errekerimenduen arabera.
- Arriskuarekiko Grinaren Esparruari buruzko alderdiak kudeatzea: beharrak antzematea; ukitutako area guztiak koordinatzea; APBri, Arriskuen Batzordeari eta Kontseilu Errektoreari proposamenak aurkeztea; eta RAS delakoari jarraipena egitea.
- Basileako II. zutabearen testuinguruan, arriskuak eta ICAAP eta ILAAP prozesuak gobernatzea eta, Basileako III. zutabearen testuinguruan, Zuhurtziazko Garrantziko Txostena egitea.



- I. zutabearen nahiz II. zutabearen kapital-eskakizunen arrisku guztiak modu agregatuan kuantifikatzea.
- APBn aktiboki parte hartzea, haren euskarri nagusia baita, arriskuen kontroleko txostenak ematen dizkion heinean.
- Arrisku Batzordeari eta Kontseilu Sozialari laguntzea, arriskua gestionatu eta kontrolatzearen alorreko eginkizunetan.

Gainera, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuak beste arduraz zehatzago batzuk ere baditu, sekzio eta unitate hauetan: Merkatu eta Gobernantza Arriskuak, Negozioko Kredituaren eta Metodologiaren Arriskua eta Arrisku Operatiboa.

Arriskuen Gestioaren Departamentua

Arriskuen Arearen mende dago, eta, Entitatearen arrisku-politika orokorraren testuinguruan, partikularren eta enpresen kreditu-arriskua gestionatzeaz arduratzen da.

Zeregin hauek ditu, besteak beste:

- Gestio komertzialean arriskuen onarpen-politika ezartzea.
- Kreditu-hartzaileen eta proiektuen kreditu-arriskua aztertzea eta ebaluatzea.
- Horretarako behar diren prozedurak, tresnak eta atribuzio-mailak ezartzea:
 - eragiketen edo bezeroen txostenen edukiak
 - eragiketen instrumentazioa
 - kreditu-hartzaileak sailkatzeko eta jarraipena egiteko irizpideak
- eragiketak berresteko organoetan parte hartzea
- Kreditu-arriskuari jarraipena egitea.
- Entitateko bezeroen berandutzearen ondoriozko inbertsio irregularren adiskidantzako berreskuratzeaz arduratzea.
- Auzietako Aholkularitza Juridikora eramatea adiskidantzako bidea erabiliz berreskuratu ezin diren egoerak.

Hainbat sekzio ditu: Enpresa Handien Arriskuen Azterketa, ETE-en Arriskuen Azterketa, Negozioren eta Enpresa Txikien Arriskuen Azterketa, Partikularren Arriskuen Azterketa, eta Arriskuen Gestioaren, Adiskidantzako Berreskurapenaren eta Auzi-aurrekoaren Laguntza.

Altxortegiaren eta Kapital Merkatuaren Departamentua

Finantzen Arearen mende dago, eta finantza-erakundeen eta errenta finko pribatuko jaulkipenen kreditu-arriskua, merkatu-arriskuak, epe laburreko likidezia-arriskua eta APBn hartutako erabakien ondoriozko posizioak gestionatzeaz arduratzen da.

Bi sekzio ditu: Altxortegia eta Kapital Merkatua.



Barne Ikuskaritzako Departamentua

Entitateari barne-ikuskaritza egitea da Barne Ikuskaritzako Departamentuaren zeregina. Hierarkiari begira, zuzendari nagusiaren mende dago eta, funtzionaltasunari begira, Ikuskaritza Batzordearen mende.

Departamentu hori departamentu-zuzendariaren inguruan antolatzen da, eta 4 eginkizun bereizten dira, jardueraren arabera: Prozesu eta Arrisku Zentralizatuen Ikuskaritza (Departamentu Zentralen Ikuskaritza), Prozesu eta Arrisku Deszentralizatuen Ikuskaritza (Bulegoen Ikuskaritza), Urrutiko Ikuskaritza eta Barne Metodoak (Urrutiko Ikuskaritza) eta Informatika Prozesuen eta Arriskuen Ikuskaritza (Informatika Ikuskaritza).

Barne Ikuskaritza aseguramendurako eta kontsultarako eginkizun independente eta objektibo gisa eratu da, erakundearen eragiketei balioa eta hobekuntza eransteko. Helburuak betetzen laguntzen du, ikuspegi sistematikoa eta diziplinatua emanaz, arriskuen gestio, kontrol eta gobernurako prozesuen eraginkortasuna ebaluatu eta hobetzeko.

Entitateak arriskuen gestioari berrikuspen globala egitea bermatzen du eta arriskuaren gestio egokirako beharrezkoa den espezializazioa lortzen du, Barne Ikuskaritzaren antolamenduari esker.

Funtsean, hauek dira arriskuak berrikusteko esleitutako eginkizunak:

- Txostenak aztertu eta egitea Zerbitzu Zentraletako areetan edo departamentuetan ezarritako prozesuak kontrolatzeko inguruneari buruz. Lege-errekerimenduei lotutako txostenak aztertu eta egitea (Zuhurtziazko Garrantziko Informazioa, Berreskurapen Plana, Eragiketa Arriskuaren Metodo Estandarra, Ordainsarien Politikaren barneko Ebaluazio Txostena, FIBKS barne-kontrola eta abar). Entitatearen Finantza Informazioaren Barne Kontrolerako Sistema (FIBKSa) eta departamentuek Zuzendaritzarentzat prestatutako informazioaren onurak gainbegiratzea.
- Entitateak argitaratutako finantza-informazioa prestatzeko eta aurkezteko prozesua gainbegiratzea; hauek zehazki: urteko kontu indibidual nahiz bateratuak eta kudeaketa-txostena, gainbegiraleari bidalitako hiru hilean behingo finantzetako egoera-orri publiko bateratuak, merkaturako gardentasun-informazioa eta baliabide propioen aitorpena.
- Entitateak egindako kapitalaren eta likideziaren autoebaluazio-prozesua gainbegiratzea.
- *Recovery Plana* egin eta aurkezteko prozesua gainbegiratzea.
- Balore-merkatuaren esparruko kontrol-sistemak eta -prozedurak gainbegiratzea (MiFID).
- Arriskuaren barne-ereduen eraketaren eta kalibratuaren kalitateari buruzko probak egitea, eta txostenak baliozkotu eta egitea. Sisteman dauden azalpen-aldagai potentzialei buruzko informazioaren kalitatea aztertzea.



- Erakunde gainbegiraleek (CNMVk, Espainiako Bankuak...) eta kanpo-ikuskariak egindako ikuskapenetan emandako gomendioak zenbateraino betetzen diren egiaztatzea.
- Urtean behin, kanpo-ikuskaritzari laguntzea Entitatearen finantzetako egoera-orriak (egoera-orriak, kontabilitate-doikuntzak eta beste) aztertzen.
- Finantzetako egoera-orri indibidualen azterketa analitikoa egitea, sei hilekoko itxieretan.
- Gertaerek edo irregulartasunek eskatzen dutenean, horiei erantzuteko lanak egitea. Besteak beste, erakunde gainbegiraleen errekerimenduei erantzutea.
- Ingurumena Gestionatzeko Sistemaren eta Lan-arriskuak Prebenitzeko Sistemaren auditoretzetan parte hartzea, Zuzendaritza Nagusiak auditoretza horiek egiteko onartutako urteko plangintzarekin bat.

Araudia Betearazteko Departamentua

Araudia Betearazteko Departamentua Kontseilu Errektorearen menpean dago, eta eragiketa susmagarriak antzemateaz arduratzen da, aldi behingo alerta-prozesuetan eta beste berrogeita hamarren bat prozesu berezitan oinarrituta,. Hona hemen haren jardueraren eremuak:

- Kapitalak zuritzeari eta terrorismoaren finantzaketari aurrea hartzea.
- Merkatu-abusua antzematea.
- Balore Merkatuko Jokabideen Barne Araudia.
- MiFID araudia.
- Datu pertsonalen babesa.
- Etika eta Jokabide Profesionalaren Kodea.

3.1. Kreditu-arriskua

a) Gestio-estrategiak eta -prozesuak

Kreditu-arriskua

Kreditu-hartzaileek Entitateari ordaintzeko betebeharra betetzen ez dutelako sor daitekeen galera-arriskua da kreditu-arriskua. Bereizitako gestio-esparruei dagozkenez, 2 mota bereizten dira kreditu-arriskuan: altxortegiaren eta kapital-merkatuaren jardueraren ondorioz sortzen dena eta partikularrekin, autonomoekin eta enpresekin egin ohi den inbertsio-jardueraren ondorioz sortzen dena.



Entitateak arriskua gestionatzeko hainbat politika eta prozedura ezarri ditu, arrisku horren gestioa hobetu eta sukurtsal-sarean arriskuen berrespena bizkortzeko eta, aldi berean, araudiak ezarritako arau-errekerimenduak betetzeko.

Arriskua onartzeko prozedura antzekoa da segmentu guztietan. Dena den, enpresa-segmentuetan ratinga erabiltzen da bezeroaren kreditu-maila neurtzeko; partikularretan, berriz, scoringa erabiltzen da onarpen errektiboan eragiketa/bezeroa binomioa sailkatzeko, eta ratinga, arriskua modu proaktiboan emateko —aurrez emandakoak—.

Kontrako alderdiaren arriskua

Kontrako alderdiak eragiketa bateko kutxa-fluxuak behin betiko likidatu aurretik ez ordaintzeko duen arriskuari esaten zaio kontrako alderdiaren arrisku. Agiri honen barruan, Altxortegiaren Departamentuaren eragiketen kreditu-arriskua dela ulertzen da, eta, ondorioz, errenta finkoa jaulkitzerakoan sortzen den arriskua eta bankuen arteko eragiketen kreditu-arriskua ere bere barruan hartzen ditu.

Kontrako alderdiaren arriskua gestionatzeko, Entitatearen strategiari jarraikiz, finantza-erakundeentzako eta korporazio handientzako gehieneko muga batzuk ezartzen dira, altxortegiaren eta kapital-merkatuen esparruan. Kontrako alderdiaren/taldearen arabera mugez gain, arrisku-kontzentrazioaren gaineko hainbat muga finkatu dira, erreferentziaren, gestorearen eta arriskuaren mendekotasun-graduaren arabera.

Altxortegiaren Departamentuak zerrenda bat proposatzen du, urtean behin, linea zer kontrako alderdirekin izan nahi duen azaltzeko, eta linea horien mugak haien kreditu-kalifikazioaren arabera ezartzen dira.

b) *Arriskua gestionatzeko zereginaren egitura eta antolaketa*

Kreditu-arriskua

Arriskuen Batzordea da kreditu-arriskua gestionatzeko organo nagusia. Caja Laboralaren Kontseilu Errektoreko kideek osatzen dute.

Kreditu-arriskuaren kudeaketaren alorrean, area eta departamentu hauetan egituratzen da Caja Laboralaren antolaketa:

Partikularren Sarea eta Enpresetan Espezializatutako Sarea

Partikularren bulegoak eta enpresen bulegoak Area Komertzialaren mende daude; kreditu-arriskua onartzeko prozesuaren lehen fasea osatzen dute, beren eskumenen barruan.



Arrisku-analisten taldeak

Tipologia bakoitzeko bezeroen (partikularren, negozio eta enpresa txikien, ETE-en eta enpresa handien) analisten taldeek osatzen dute kreditu-arriskua onartzeko prozesuaren bigarren fasea.

Zerbitzu Zentraletako Batzorde Delegatua

Arriskuen Areako arduradunek eta analistek osatzen dute. Aginpide apalagoko mailetan berretsi ezin izan diren eragiketak berresten ditu.

Batzorde Nagusia

Kontseilu Errektoreko eta Zuzendaritzako kideek osatzen dute. Aginpide-maila gorena osatzen du.

Arriskuen Gestioaren Departamentua

Arriskuen Arearen mende dago, eta kreditu-arriskua gestionatzen du, zenbateko batetik gorako arriskuak berresteko zereginetan esku hartuz. Horretarako, Batzorde Delegatuan hartzen du parte eta Batzorde Nagusiarentzako izapideak egiten ditu, horien euskarri nagusia baita.

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua

Arriskuen Arearen mende dago, eta gestio-segmentuetako kreditu-arriskuak gestionatzeko barne-ereduak eraikitzeaz eta mantentzeaz arduratzen da, bai eta Entitateak aurrean dituen arriskuen jarraipena egitea ahalbidetzen duten txostenak egiteaz ere.

Kontrako alderdiaren arriskua

Caja Laboralean, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua da banku arteko arriskuarentzako mugak proposatzearen arduraduna, Altxortegiaren Departamentuak eskatuta. Mugok Aktiboen eta Pasiboen Batzordeak onesten ditu.

c) *Arriskuak neurtzeko eta jakinarazteko sistemen irismena eta izaera*

Kreditu-arriskuaren gestioaren barruan, fase hauek bereizten dira Entitatean:

Onarpena

LABORAL Kutxaren kreditu-arriskuak gestionatzeko prozesuan funtsezkoak dira estatistika-ereduen erabilera eta irizpen hori osatzeko erabaki-arauen multzoa.

Entitateak arriskuak emateko hainbat eredu ditu sarean ezarrita, hala partikularren segmentuan nola enpresen segmentuan. Eredu horiek Entitatearen barruan garatu dira, eta, irteerak osatzeko, hainbat abisu eta alerta erabiltzen dira. Horiei guztiei esker, eredu guztiekin lortutako emaitzak kreditu-arriskuak gestionatzeko politiketara eta Caja Laboralaren kreditu-zorroaren errealitatera doitzea lortzen dugu.



Jarraipena egitea

Caja Laboralarentzat, kreditu-hitzarmenak bete daitezela jagotea da onartutako arriskuen jarraipenaren helburua. Horrela, kredituak dirauen artean arriskua areagotzen duen edozein egoera hauteman dezake. Ildo horretan, egoera aldakor batean parte hartzen duten elementu dinamikotzat hartzen dira bezeroak.

Arriskuari jarraipena egiteko, berandutze aurreko alerta-ereduak ditu Entitateak, etorkizuneko ez-ordaintzeak (30 egunetik gorako berandutzeak) iragartzen dituztenak. Horrela, egoera problematikoen gestio proaktiboa egin dezake, ez-ordaintzeak gertatu aurretik.

Berreskurapena

Arriskuen gestioaren barruan, Caja Laboralarentzat funtsezkoa da berreskurapen-jarduera. Berreskurapenak egiteko, Adiskidantzako Berreskurapenaren eta Auzi-aurrearen atala (Arriskuen Gestioaren Departamentuaren barrukoa) du, bai eta Auzietako Aholkularitza Juridikoaren atala ere (Aholkularitza Juridikoaren barruan).

Zentzu horretan, Caja Laboralak ez-ordaintzeei aurrea hartzeko tresneria dauka antolatuta, hala nola arrisku-politika egokia, arriskuen estaldura egokia eta jarraipenerako metodologia. Baina, gainera, egoera irregularrak gestionatzeko sistema bat ere badu zehaztuta, eta adiskidantzaren bidea edota, behar denean, auzibidea erabiltzen du.

d) Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikak, eta horien eraginkortasuna etengabe gainbegiratzeko estrategiak eta prozesuak

Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikei dagokienez, inbertsio-jarduerarik handiena etxebizitzaren finantzaketara bideratuta dago, eta hipoteka-bermeak ditu. Gainera, kreditu-kalitate txarragokotzat jotako eragiketen kasuan, beste estaldura batzuk ere baditu: bermeak, diru-gordailuak eta finantza-aktiboak.

Entitateak, oro har, ondasun higiezin moduan balioztatzen ditu berme errealak, tasazio-balioan. Tasazioa Espainiako Bankuak horretarako ezarrita dituen arauak betetzen dituzten entitateek egiten dute.

Altxortegiaren eta kapital-merkatuaren alorretan, finantza-erakundeekiko eta errenta finko pribatuarekiko arriskuari dagokionez, kontrako alderdiaren/taldearen, erreferentziaren, gestorearen eta mendeko arriskuaren araberako mugak finkatzen dira urtero. Horretarako, mugak esleitzeko prozedura ezarri da, ratingetan ez ezik hainbat iragazki eta alertatan ere oinarrituta.

Muga horiek betetzen diren ala ez egiaztatzeko, jarraipena eta kontrola denbora errealean egiten dira.



3.2. Merkatu-arriskua

Arrisku-faktoreek (interes-tasak, truke-tasak, akzioen prezioak eta komoditien prezioak) izandako kontrako mugimenduen ondorioz posizioen merkatu-balioan galerak gertatzeko arriskua da merkatu-arriskua.

a) *Gestio-estrategiak eta -prozesuak*

Merkatu-arriskuak neurtzeko, alde batetik, arriskuaren zenbatekoa erabiltzen da Zorro Estrategikorako eta, bestetik, Value at Risk (VaR) kalkulu-metodoa Trading Zorrorako.

Hori horrela, merkatu-arriskuen mugen sistema honako hauen arabera finkatu da: Zorro Estrategikorako gehienezko zenbatekoaren arabera eta Trading Zorrorako VaRaren arabera, *stop loss*arekin osatuta.

b) *Arriskua gestionatzeko zereginaren egitura eta antolaketa*

Merkatu-arriskuen gestioan, Altxortegiaren Departamentuak eta Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuak hartzen dute parte. Lehena arrisku-posizioez eta arriskuak gestionatzeaz arduratzen da, dagokion jarduera-esparruaren baitan; eta bigarrena prezioak kontrolatzeaz, aktiboak balioztatzeaz eta altxortegiko emaitzak eta arriskuak kontrolatzeaz.

c) *Arriskuak neurtzeko eta jakinarazteko sistemen irismena eta izaera*

Merkatu-arriskua gestionatzeko, altxortegi-aretoke mota guztietako zorroak (propioak edo inorenak) gestionatzeko aukera ematen duen aplikazioa erabiltzen du Entitateak.

Tresna hori hainbat funtzio dituzten moduluetan dago banatuta:

- Posizioak denbora errealean kontrolatzea, posizio baliokideak gestionatzea eta simulazioak egitea.
- Edozein motatako jarduerak gestionatzea, emaitzei dagokienez zein arriskuei dagokienez.
- Jarduera, finantzaketa-kostua, balorazio-merkatuko datuak eta emaitzak kontrolatzea eta aztertzea.
- Eragiketak kontrolatzea (eragiketak balidatzea).
- Merkatu-arriskua gestionatzea, VaR analitikoa, Monte Carlo bidezko VaRa, VaR historikoa eta VaR Extreme Valuea kalkulatzearen bidez.
- Hegakortasunen eta korrelazioen inguruko matrize propioak sortzea.



d) *Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikak, eta horien eraginkortasuna etengabe gainbegiratzeko estrategiak eta prozesuak*

Caja Laboralaren barruan, merkatu-arriskuaren gestioaren eraginkortasuna gainbegiratzeko, jarraipen-txostenak egiten dira hilean behin, gestioa zorrotzagoa izan dadin.

3.3. Eragiketa-arriskua

a) *Gestio-estrategiak eta -prozesuak*

Langileak, prozesuak eta barne-sistemak desegokiak direlako nahiz huts egin dutelako edo kanpoko beste edozein gertakizun dela medio galerak izateko arriskua da. Gaur egun, Eragiketa Arriskuko kapital erregulatorioaren berri emateko, Metodo Estandarra erabiltzen du Entitateak, CRR Erregelamenduan agertzen diren jarraibideen arabera.

Entitatean, hauek dira eragiketa-arriskuaren gestioaren oinarriko printzipioak: langileen eta Zuzendaritzaren zuzentasun- eta etika-maila handiak, Entitate osoan kontrolaren ingurunea eta kultura eraginkorrak izatea, negozio-jardunbide zuzenekiko atxikimendua eta arrisku-esposizioarekiko tolerantzia txikia.

Eragiketa-arriskuaren kudeaketak erakunde osoari eragiten dio, maila guztietan. Horren ondorioz, Caja Laboralak, eta haren mendeko sozietate guztiek, esposizio guztietan aplikatzen dituzte arriskuak identifikatu, ebaluatu, jarraitu, neurtu eta arintzeko prozesuak.

Eragiketa-arriskuarentzako politika espezifikokoak “Eragiketa-arriskua gestionatzeko zereginen eta politiken eskuliburua” agirian zehazten dira.

b) *Arriskua gestionatzeko zereginaren egitura eta antolaketa*

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuaren barruan dagoen Eragiketa Arriskuaren Unitatea arduratzen da eragiketa-arriskuaren gestio-zikloa ezartzeaz eta indarrean jartzeaz.

Eragiketa Arriskuaren Unitateak dituen zereginak bereizita daude Barne Ikuskaritzaren zereginetatik eta negozio-unitateetatik, eragiketa-arriskuaren gestioa Entitatearen gestio orokorrean eta arriskuen kontrolean txertatzeko.

Gainera, honako hauek ere badaude:

- **Koordinatzaileen Sarea.** Eragiketa-arriskuaren gestioa negozioaren edo euskarriaren areen egunerokoan egoki ezartzen dela bermatzea da horren zeregina.
- **Balidatzailea.** Departamentuko edo zuzendaritzako arduradunaren profilari egokitzen zaio. Haren zereginen artean, hauek nabarmen daitezke: bere ardurapeko departamentuaren edo zuzendaritzaren barruan eragiketa-arriskua gestionatzeko sistemak egoki funtzionatzen duela bermatzea, eta arean gertatu diren eta eraginik handiena izan duten eragiketa-gertakizunen jarraipena ikuskatzea.



c) *Arriskuak neurtzeko eta jakinarazteko sistemen irismena eta izaera*

Eragiketa Arriskuaren kudeaketan erabiltzen den tresna informatiko nagusia GIRO aplikazioa da. Datu kualitatiboak nahiz kuantitatiboak jaso eta biltzen ditu, hauek zehazki:

- arriskuen autoebaluazioak eta ekintza-planak
- eragiketa-galerei buruzko datu-basea

Hauek dira eragiketa-arriskuaren eredia hornitzen duten iturriak:

- Datu-base kualitatiboa: arrisku-mapak eta kontrolak gestionatzeko eta mantentzeko, eta autoebaluazioak eta ekintza-planak egiteko.
- Datu-base kuantitatiboa: eragiketa-arriskuen ondorioz gertatu diren barne-galera erregistratzeko.

d) *Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikak, eta horien eraginkortasuna etengabe gainbegiratzeko estrategiak eta prozesuak*

Entitatean, eragiketa-arriskua arintzeko eta prebenitzeko politikaren oinarriak hauek dira: eragiketa-arriskua gestionatzeko tresnetan erregistratutako gertakizunen historikoa aztertzea eta, azterketa horretan oinarrituz, ekintza-planak garatzea.

Horretarako, lehen esan dugunez, hainbat tresna dauzka galera-gertakizunak prebenitzeko eta jarraipenerako ekintzak aktiboki gestionatzeko.

3.4. Negoziazio-zorrotik kanpoko balantzearen interes-tasaren arriskua

a) *Gestio-estrategiak eta -prozesuak*

Entitatearen emaitza-kontuan eta ondare-balioan interes-tasen aurkako mugimendu batek eragin ditzakeen galerekin du zerikusia interes-tasaren arriskuak.

Caja Laboralak sistematikoki aztertzen du interes-tasaren arrisku-maila, eta, horretarako, gestio-eredu aktibo bat ezartzen du, Entitatearen emaitza-kontuan edo balio ekonomikoan eragin negatiboa izan dezaketen edota horiek nabarmen baldintza ditzaketen ustekabeko bilakaerei aurrea hartzeko.

Interesen arrisku-maila kalkulatzeko, interes-tasen bilakaerak Entitatearen interes-marjinan nahiz balio ekonomikoan zer eragin daukan balioztatzen da.

Caja Laboraleko Kontseilu Errektoreak muga bat ezarri du interes-tasaren arriskuarentzat, eta horixe erabiltzen du APBren gestio-esparrua zehazteko.

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuaren ardura da interes-tasaren arriskuari buruzko txostenak egitea, gero APBri aurkezteko. Horretaz gain, 3 hilean behin hileroko txostenen eta APBk hartutako erabakien laburpena egiten da, Zuzendaritza Nagusiak Kontseilu Errektoreari horren guztiaren berri eman diezaion.



b) Arriskua gestionatzeko zereginaren egitura eta antolaketa

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua interes-tasaren arriskua kontrolatu eta jarraipena egiteaz arduratzen da, eta Aktiboen eta Pasiboen Batzordea jakinaren gainean izaten du, horixe baita arriskuok kontrolatzearen eta gestionatzearen arduraduna.

c) Arriskuak neurtzeko eta jakinarazteko sistemen irismena eta izaera

Interes-tasaren arriskua gestionatzeko aplikazio bat dauka Entitateak, FOCUS, eta gainbegiraleari emaitzak eta gestiorako informazioa eskaintzen dizkio:

- Balio-handitzearen gaparen kalkulua.
- Interes-tasen egoera desberdinen eta negozioaren bilakaeraren arabera aurreikus daitezkeen marjina gordina eta balio ekonomikoa.
- RI1, RI2 eta RI3 egoera-orriak, gainbegiralearentzat.

d) Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikak, eta horien eraginkortasuna etengabe gainbegiratzeko estrategiak eta prozesuak

Interes-tasaren arriskurako gehieneko muga bat dauka ezarrita Caja Laboralak, eta ezin du inoiz gainditu. Ezarritako prozeduraren arabera, muga horretara iritsiz gero neurri egokiak hartu beharko ditu egoera birbideratzeko. Gehieneko arrisku-muga hori gainditzeko, Kontseilu Errektorearen esanbidezko onspena beharko da.

Nolanahi ere, APBk proaktibotasunez gestionatzen du interes-tasaren arriskua, eta estaldurari buruzko erabakiak merkatuak eskaintzen dituen aukeren arabera eta Entitatearen emaitza-kontuaren aurreikuspenen arabera egiten du, ezarritako arrisku-maila errespetatuz betiere.

Aldian-aldian estalduren eraginkortasuna neurtzeko ebaluazioak egiten dira.

3.5. Likidezia- eta finantzaketa-arriskua

a) Gestio-estrategiak eta -prozesuak

Caja Laboralean arriskua gestionatzeko erabiltzen diren politika eta prozedurak “Likidezia-arriskuaren inguruko politika eta prozeduren eskuliburuan” daude jasota. Horien arabera, likideziari jarraipen eta kontrol sistematikoa egin behar zaio: likideziaren egoerari buruzko txostena egunero sortu, hilean behin altxortegi-plana sortu eta likidezia-helburuen bilakaera eta desbiderapenak (hori sortzen duten partidak ere bai) hilean behin aztertu.

b) Arriskua gestionatzeko zereginaren egitura eta antolaketa

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuan egiten dira likidezia- eta finantzaketa-arriskua kontrolatu eta jarraitzeko lanak, eta horrek Aktiboen eta Pasiboen Batzordea jakinaren gainean izaten du, horixe baita arriskuok kontrolatzearen eta gestionatzearen arduraduna.



c) *Arriskuak neurtzeko eta jakinarazteko sistemen irismena eta izaera*

Likidezia-arriskua gestionatzeko, FOCUS izeneko aplikazioa dauka Entitateak, eta likidezia sistematikoki jarraitzea eta kontrolatzea eta gainbegiralearentzako informazioa ematea ahalbidetzen du:

- likideziako egoera-orriak
- LCR, NSFR egoera-orriak
- likideziako aparteko metrikak

d) *Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikak, eta horien eraginkortasuna etengabe gainbegiratzeko estrategiak eta prozesuak*

2010eko martxoan, “Likidezia-arriskuaren inguruko politiken eta prozeduren eskuliburua” onetsi zuen Kontseilu Errektoreak. Helburuak, mugak eta kontrolerako eta jarraipenerako aldagaiak jasotzen ditu, bai eta likideziaren Kontingentzia Plana ere. Eta, eskuliburu horri jarraikiz, Kontseilu Errektoreak urtero berrikusten ditu muga eta helburu horiek.

Likideziaren gestioari buruzko atal kualitatibo horri arlo kuantitatiboa erantsi behar zaio. Horren arabera, egoera eroso dugula esan daiteke. Ondorioz, Entitateak ez du beharrezkoa ikusten likidezia-arriskua estaltzeko aparteko kapital-zuzkidurarik egitea.

3.6. Arrisku sistemiko globala

36/2013/EB Zuzentarauaren 131 artikuluari jarraikiz, Caja Laborala ez da garrantzi sistemiko globala duten erakundeen artean sailkatu.

3.7. Zamarik gabeko aktiboak

Europako Banku Agintaritzak ezarritako arautegiaren arabera, likidezia lortzeko eragiketetan berme gisa ekarritakoak edo jasotakoak dira aktibo konprometituak, baita finantzaketa ez den arrazoiren bategatik pasiboei lotutakoak ere.

2018an zehar, aktibo konprometituen batezbestekoa 3.078 milioi eurokoa izan da.

AKTIBOAK	ZAMADUN AKTIBOAK		ZAMARIK GABEKO AKTIBOAK	
	Kontabilitate-balioa (mila €-kotan)	Arrazoizko balioa (mila €-kotan)	Kontabilitate-balioa (mila €-kotan)	Arrazoizko balioa (mila €-kotan)
Erakunde aitortzailearen aktiboak	3.077.968		17.946.177	
Ondare-tresnak	0	0	157.290	157.104
Zorra adierazten duten baloreak	1.041.288	1.085.607	4.979.422	5.085.453
Maileguak eta aurrerakinak	2.036.680		11.566.251	
Beste aktibo batzuk	0		1.243.212	

3. taula: Aktibo konprometituak edo zamarik gabekoak.



Hurrengo taulan ikus daitekeenez, jasotako berme konprometituen urteko batezbestekoa 0 milioi eurokoa da.

JASOTAKO BERMEAK	JASOTAKO BERME KONPROMETITUAK EDO JAULKITAKO AUTOTZORROA Arrazoizko balioa (mila €-kotan)	JASOTAKO BERMEAK EDO KONPROMETITZEKO MODUAN DAGOEN JAULKITAKO AUTOTZORROA Arrazoizko balioa (mila €-kotan)
Erakunde aitortzaileak jasotako bermeak	0	0
Ondare-tresnak	0	0
Zorra adierazten duten baloreak	0	0
Jasotako beste berme batzuk	0	0
Jaulkitako zorra adierazten duten balore propioak, bermatutako bonuak edo aktibo propioen titulizazio-bonuak kanpo utzita	0	0

4. taula: Jasotako berme errealak.

Horrela, jaulkitako finantza-pasibo lotuen batezbestekoa 2.544 milioi eurokoa da, zergapetutako aktiboen batez besteko zenbatekoa 2.037 milioi eurokoa izanik.

JASOTAKO AKTIBOAK ETA BERMEAK, LOTUTAKO ZAMA ETA PASIBODUNAK	LOTUTAKO PASIBOAK, KONTINGENTIAK EDO MAILEGATUTAKO BALOREAK	AKTIBOAK, JASOTAKO BERMEAK ETA KONPROMETITUTAKO AUTOTZORROA, TITULIZAZIO-BONOAK KANPO UTZITA
Kontabilitate-balioa (mila €-kotan)	2.543.816	2.036.680

5. taula: Aktibo konprometituak/jasotako bermeak eta lotutako pasiboak.

3.8. Arriskua gestionatzeko mekanismoak Entitatearen profiler eta estrategiara egokitzea

Kontseilu Errektorea, Entitateak hartzen dituen arriskuak zaindu eta gainbegiratzearen arduradun goren, da barruko kapitalaren egokitasuna ebaluatzeko prozesuaren (ICAAPen) eta barruko likideziaren egokitasuna ebaluatzeko prozesuaren (ILAAPen) erantzulea. Urtean behin, prozesu horiei buruzko informazioa ematen zaie agintari gainbegiraleei, ikuskaritzako berrikuspen- eta ebaluazio-prozesuaren barruan ebaluatu ahal izateko. Gai hauek ukitzen ditu, batez ere, informazio horrek:

- negozio-eredua eta estrategia epe ertainean
- gobernantza-esparrua arriskuen gestioa eta barne-kontrola
- arriskuarekiko grinaren esparrua
- arrisku-profila
- erresistentzia-probak
- arriskuen datuei, agregazioari eta IT sistemei buruzko informazioa
- kapitalaren autoebaluazioa
- likidezia
- etorkizuneko jarduketaren plana

Ondoren, aitortzen labur bat egiten da, hauek azaltzeko: negozio-eredua iraunkorra eta errentagarria dela, gobernantza egokia dela eta Entitatearen errealitatera egokituta dagoela, eta baliabide propioek eta likideziaz nahikotasunez estaltzen dituztela arauetako beharrak eta barruan estimatutako beharrak.



3.9. Enpresa-estrategiari lotutako arrisku-profilaren azalpena

Azken kapitalaren autoebaluazio-prozesuaren arabera, egindako analisisien emaitzak erakusten dute Caja Laboralak arrisku-profil ertain-txikia duela. Arrisku ertain-txikiak esan gura du txikia dela Entitateak etorkizunean zailtasunak izateko duen arriskua; izan ere, berez arrisku txikia du, barruko gobernu ona du eta arriskuak gestionatzeko eta kontrolatzeko sistema egokiak ditu bere jarduerarako.



4. Gobernu korporatiboa

a) *Administrazio-organon karguak dituzten Zuzendaritzako kideak*

Kontseilu Errektorean ez dago Zuzendaritza Kontseiluko kiderik.

b) *Zuzendaritza-organoko kideak hautatzeko politika eta haien ezagutzak, eskumenak eta esperientzia*

Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren Kontseilu Errektoreko Erregelamenduaren 5. artikuluan jasota dagoenez, kooperatibaren Kontseilu Errektoreak 12 kide titular izango ditu gutxienez eta 13 gehienez, estatutu sozialetako lehen xedapen iragankorrean ezarritakoaren kalterik gabe. Hamahirugarren kidea, dagokionean eta legearen aginduz kooperatiba behartuta badago, kooperatibako kontratu mugagabedun langile bat izango da. Ezin izango da beste entitate bateko jarduneko langile izan, ezein tituluren bidez ere, eta gainerako kontseilarien agintaldi eta araubide berberak izango ditu. Era berean, kooperatiben legedian aurreikusitako araberak hautatu eta kargugabetuko da. Horiekin batera, 6 ordezko izendatuko dira, titularrek kargua behin betiko utziz gero haiek ordeztzeko, estatutuen arabera agintaldia amaitzeko geratzen den denboran.

4 kide titular eta 2 ordezko lan-bazkideen artean izendatuko dira. 8 kide titular eta 4 ordezko gainerako bazkideen artean izendatuko dira. Batzar Nagusiak aukeratuko ditu kide titular eta ordezkoak. Bozketa sekretua izango da, eta boto-kopuru handienaren arabera aukeratuko dira. Kontseilari pertsona juridikoen kasuan, pertsona fisiko bat izendatu beharko da, karguaren eginkizunak betetzeko.

2012ko azaroan sinatutako Bat egiteko Erabakiaren Lehen Xedapen Iragankorrean, Ipar Kutxako beste 3 kide izendatzea erabaki zen, eta arian-arian murriztuz joango zela kopurua. 2017ko apirilaren 1eko Batzarraren ondoren, 12 kide ditu berriro.

Kontseilu Errektoreko kideek egokitasun-baldintzak bete behar dituzte une oro: ohore komertzial eta profesional aintzatetsia izatea, eginkizunak betetzeko ezagutza eta esperientzia egokia izatea eta gobernamentu onerako prestutasuna izatea. Dena dela, Kontseilu Errektorearen egokitasuna osotasunean aztertu behar da, kide bakoitzaren profil berezia aintzat hartuta, talde osoaren independentzia eta autonomia sendotzeko.

1. Ohore komertziala eta profesionala

Pertsona batek ohore komertzial eta profesionala izango du, baldin eta ordura arteko jokabide pertsonal, komertzial eta profesionalak ez badute inola ere zalantzan jarri gestio osasungarri eta zuhurra gauzatzeko duen gaitasuna.

Hauek dira ohore komertziala eta profesionala ebaluatzeko aintzat hartu beharreko aldagaiak:



(1) Kargu jakin horren ibilbidea, arautzeaz eta gainbegiratzeaz arduratzen den agintarietik harremanetan; aurreko kargu edo postuetatik kaleratzeko edo kargugabetzeko arrazoiak; kaudimen pertsonalean eta betebeharrak betetzen duen historiala; jardun profesionala, baldin eta esku-hartze goiztiarreko prozesua edo suntsiarazpen-prozesua jasan duen kreditu-entitate batean ardura-postuak bete baditu; konkurtso-araudiaren arabera gaitasungabetu badute, konkurtsoaren kalifikazio-epaian ezarritako gaitasungabetze-aldia amaitu ez den bitartean; eta aipaturiko araudia indarrean sartu aurreko konkurtso-prozeduretan porrot egin eta konkurtsoan sartu ondoren, oraindik berriro gaitu gabe badago.

(1) puntu horren eraginetarako, aldagai hauek hartuko dira bereziki kontuan:

- Kaleratua izatea eta jurisdikzio eskudunak epai irmo bidez (lehen auzialdian bada ere) bidezko kaleratetzat jotzeko arrazoiak egotea, laneko arautegiaren arabera (aurretik lan-harremana izanez gero).
- Lanekoa ez den aurreko kargu edo postu batetik kentzea, betebeharrak ez betetzeagatik, kargugabetzeko erabakia hartu zuen organoaren aktan edo eragindakoari kargugabetzearen berri emateko jakinarazpenean horrela jasutzen denean.
- Epai irmo baten bidez, pertsona bat erantzukizuneko ekintza sozial edo indibidual baten ondoriozko erantzule izendatzea, Kapital Sozietateen Legearen arabera edota 1993ko urtarrilaren 22ko 84/1993 Errege Dekretuaren bidez onarturiko Kreditu Kooperatibei buruzko 1989ko maiatzaren 26ko 13/1989 Legea garatzeko Erregelamenduaren 23.3 artikuluan aurreikusitakoarekin bat.
- Konkurtso-araudiaren arabera gaitasungabetua izatea, konkurtsoaren kalifikazio-epaian ezarritako gaitasungabetze-aldia amaitu ez den bitartean.

(2) Delitu edo falta bategatik kondenatua izatea eta arau-hauste administratiboa egiteagatik zehatuta egotea, honako hauek kontuan hartuta: (i) delitua, falta edo arau-hauste administratiboa dolozkoa edo zuhurtziagabekeriazkoa den; (ii) epaia edo zehapena irmoa den ala ez; (iii) ezarritako kondenaren edo zehapenaren larritasuna; (iv) kondena edo zehapena eragin duten gertakarien tipifikazioa, bereziki ondarearen, kapitalak zuritzeari buruzko araudiaren, ordena sozioekonomikoaren, herri-ogasunaren edo gizarte-segurantzaren kontrako delitua egin bada, edota banku-jarduerari, aseguru-jarduerari, balore-merkatuarenari edo kontsumitzaileen babesari buruzko arauak hautsi badira; (v) zehapena eragin zuten gertaerak norberaren mesederako edo negozioen administrazioa edo gestioa laga dioten hirugarrenen kalterako diren, eta kondena edo zehapena ekarri dioten gertaeren garrantzia, kreditu-kooperatibako kontseilariari esleitu zaizkion edo esleituko zaizkion eginkizunak aintzat hartuta; (vi) izaera penala edo administratiboa duten legez kanpoko gertaeren preskripzioa eta erantzukizun penalaren iraungipena; (vii) aringarriak dauden eta delitua edo arau-haustea egin ondorengo portaera nolakoa den; eta (viii) delituengatik, faltengatik edo arau-



hausteengatiko kondenak edo zehapenak errepikatu egin diren.

(3) Arlo penalean zein administraziokoan ikerketa aipagarri eta oinarridun bat egotea, (2) (iv) puntuak aipatutako gertaeraren baten gainean. Dena den, kontseilari bat karguan dagoela arrazoi horiengatik ikertua izateak ez du esan nahiko ohoragarritasun-falta dagoenik.

Kontseilariak pertsona juridikoak badira, baldintza horiek bete beharko dituzte bai kontseilari pertsona juridikoa ordezkatzeko duen pertsona fisikoak, bai kontseilari pertsona juridikoak.

2. Ezagutza eta esperientzia egokiak

Kontseiluko kideek, orotara, kreditu-erakundeak gobernatzeko moduko ezagutzak, eskuduntzak eta esperientzia izango dituzte, Entitatearen jarduerak egoki ulertzeko, arrisku nagusiak barne, eta Kontseilu Errektorearen gaitasun efektiboa bermatzeko, Entitatearen mesedetan erabakiak independentziaz eta autonomiaz har ditzan.

Baterako balioztapen horretan bermatu beharko da, Kontseilu Errektoreak beharrezko profilak dituela, Izendapenen Batzordeari, Ordainsarien Batzordeari, Arrisku Batzordeari, Ikuskaritza Batzordeari eta araudiak galdatutako beste edozein batzorderi esleitutako eginkizunak egoki betetzeko.

Baterako balioztapena Kontseilu Errektorearen osaera aldatu behar den bakoitzeko egingo da, urtean behin gutxienez.

Ez da beharrezkoa izango kontseilari guztiek ezagutza- eta esperientzia-maila bera izatea, ezta kontseilari guztiek bi baldintza horiek betetzea ere, betiere haietako bat gutxienez badute eta kontseilari gehienek biak betetzen badituzte.

2.1 Banakako ezagutza egokiak

Pertsona hauek dituzte ezagutza egokiak:

- Lizentziadun-titulua edo baliokidea dutenek; tituluak ekonomiarekin, enpresen administrazioarekin eta zuzendaritzarekin, finantzekin, finantza-erakundeekin edo zuzenbidearekin lotutako edozein espezialitateri buruzkoa behar du izan.
- Beste edozein lizentzia edo titulu baliokide dutenek, baldin eta aurreko puntuak adierazitako gaiei buruzko prestakuntza badute, ofizialtzat jotako zentro espezializatuetan egindako masterren, graduondoko ikasketen edo prestakuntza-ikastaroen bidez.
- Lizentziaduna izateko titulurik ez duten (edo lizentziadunak izan arren aurreko puntuetan zehaztutako prestakuntza espezializatua ez duten) pertsonak, baldin eta egiaztatzen badute:
 - 3 urteko edo gehiagoko prestakuntza praktikoa dutela kreditu-erakundeetan



(adibidez, finantza-zerbitzuen, banku-zerbitzuen edo arrisku-gestioaren arloetan).

- 3 urtez edo gehiagoz kreditu-erakunde bateko Administrazio Kontseiluko edo Kontseilu Errektoreko kideak izan direla.
- Hiru urtez gutxienez zuzendari nagusiaren edo area finantzario, administratibo edo juridikoren bateko zuzendariaren eginkizunak beteta egotea, edozein motatako merkataritza-enpresa edo -entitatetan, tamainan eta garrantzian Entitatearenekin proportzional samarrak diren postuetan edo erantzukizunekin. Ondore horietarako, tamainan eta garrantzian Entitatearenekin proportzional samarrak diren postuetan edo erantzukizunekin ezagutza egokiak dituztela ulertuko da, betiere, frogatzen badute Europako Batzordearen 2003ko maiatzaren 6ko Gomendioaren edo hura ordeztzen den erregulazioaren arabera enpresa ertaina baino handiagoa den edozein enpresatan gestoreak edo finantza-zuzendariak izan direla.

2.2 Banakako esperientzia egokia

Pertsona hauek dute esperientzia egokia:

- Espainiako Bankuaren, Balore Merkatuko Komisio Nazionalaren, Aseguruaren Zuzendaritza Orokorraren edo atzerriko organismo baliokide baten ikuskaritzapean osorik edo partzialki dauden kreditu-erakundeetan edo beste erakunde batzuetan 3 urtez edo gehiagoz zerbitzuak eman dituztenek, finantza-zerbitzuen, banku-zerbitzuen edo arrisku-gestioaren arloetan.
- 3 urtez edo gehiagoz kreditu-erakunde bateko Administrazio Kontseiluko edo Kontseilu Errektoreko kide izan direnek.
- 3 urtez edo gehiagoz goi-administrazioko, zuzendaritzako edo kontroleko eginkizunak bete dituztenek, edo finantza-zerbitzuen, zuzenbide-zerbitzuen nahiz arrisku-gestioaren (Entitatearen jardueran daudenen antzekoen) arloetan jardun dutenek, Espainiako edo atzerriko edozein erakunde publiko edo pribatutan. Enpresa horien tamaina eta garrantzia Entitatearenen antzekoak izango dira, bai eta postuen konplexutasuna ere.

Ondore horietarako, Entitateko postuen edo erantzukizunen tamainarekiko eta garrantziarekiko proportzionalak direnetan esperientzia egokia dutela ulertuko da, betiere, frogatzen badute Europako Batzordearen 2003ko maiatzaren 6ko Gomendioaren edo hura ordeztzen den erregulazioaren arabera enpresa ertaina baino handiagoa den edozein enpresatan gestoreak edo finantza-zuzendariak izan direla.



3. Gobernamendu onerako prestutasuna

Kontseilariak zintzotasunez, osotasunez eta ideia-independentziaz jardungo dute, gobernamendu onerako prest egon daitezzen.

Ondore horretarako, jarraian adieraziko diren faktoreak balioztatuko dira, ez dezaten eragin kontseilariak egiturazko edo etengabeko gatazka izatea Caja Laboralaren interesekin, edo ez diezaioten galarazi bere eginkizunak betetzeko behar den denbora guztia ematea.

Hauek izan daitezke faktore horiek:

- Iraganean edo orain beste erakunde pribatu edo publiko batzuetan karguak izatea eta, hori dela eta, interes-gatazkek sortzeko arriskua egotea.
- Caja Laboralaren edo horrek kontrolatutako sozietateen Kontseilu Errektoreko beste kide batzuekin harreman pertsonala, profesionala edo ekonomikoa izatea eta, hori dela eta, interes-gatazkek sortzeko arriskua egotea.
- Caja Laboralaren edo horrek kontrolatutako sozietateen kontrolaz arduratzen diren bazkideekin harreman pertsonala, profesionala edo ekonomikoa izatea eta, hori dela eta, interes-gatazkek sortzeko arriskua egotea.
- Hiru kooperatiba baino gehiagotan edo beste kreditu-erakunde batean kontseilari izatea edo pareko posturen batean egotea. Hautagaiaren egokitasuna balioztatu aurretik, Izendapenen Batzordeak adostasuna eskatuko dio Kontseilu Errektoreari, aldi berean Caja Laboralean eta beste kreditu-erakunde batean kontseilari izateari buruz.
- Lanbidea edo lanpostua dela eta Caja Laboralaren gaiez arduratzeko zailtasuna izatea.
- Edozein arrazoiengatik Kontseilu Errektorearen bileretara joateko edo Caja Laboralaren gaiez arduratzeko gaitasun fisikoa edo psikikoa ez izatea, 6 hilabetez edo gehiagoz.
- Caja Laboralarekin edozein motatako mugaeguneratutako zor galdagarriak izatea, bai bere aldetik, bai beste pertsona edo erakunde batzuen ordezkartzan, edo zor horiek dituen enpresa bateko kontseilaria, goi-zuzendaria edo langilea izatea edo bere karguan dagoela Caja Laboralarekiko betebeharrak ez betetzea, 1989ko maiatzaren 26ko Kreditu Kooperatiben 13/1989 Legearen 9.8 artikuluan aurreikusitakoaren arabera.
- Zalantzazko arriskuko bezeroa izatea edo horrelakotzat hartutako erakunde bateko kontseilaria, goi-zuzendaria edo langilea izatea. Kontseilari den pertsona juridikoaren kasuan, hori ordezkatzeko duen pertsona fisikoari ere eragiten dio baldintza horrek.



Era berean, Caja Laboralean erabakiak hartzeko prozesua eta goi-zuzendaritzako erabakiak ebaluatu eta zalantzan jartzeko kontseilariak duen gaitasuna ere balioztatuko da.

Laugarren puntu honetan xedatutakoaren kalterik gabe, Caja Laboralaren Kontseilu Errektoreko kideari hauetako konbinazioen bat onartuko zaio soilik:

- Kargu exekutibo 1 eta exekutiboak ez diren 2 kargu izatea.
- Exekutiboak ez diren 4 kargu izatea.

Konbinazioon irismena egoki interpretatu ahal izateko, Espainiako Bankuaren 2/2016 Zirkularraren 34. arauan ezarritakoari jarraituko zaio.

c) Aniztasun-politika, Zuzendaritzako kideen hautaketari dagokionez, politika horretan ezarritako helburu eta xedeei dagokienez, eta helburu eta xede horien betetze-mailari dagokionez

Entitateak kasu egiten die aniztasun-politiken alorreko aginduei, administrazio-organoko kideen eta funtsezko eginkizunen titularren egokitasuna ebaluatzeari buruzko jarraibide eta araudietan ezarritakoa betetzeko, eta, Kontseilu Errektorera hautagaiak hautatzeko politikan eta ebaluazio- eta egokitasun-prozesuetan, ezaugarri hauei erreparatzen die: profil akademikoari, profil profesionalari, generoari eta adinari.

Esan beharra dago, 2018ko abenduaren 31n gaindituta dagoela ordezkari txikiena duen generorako ezarritako gutxieneko ehuneko; izan ere, Kontseilu Errektoreko (kooperatibako administrazio-organo goreneko) kideengan eutsi egin zaio 2017ko ekitaldian lortu zen genero-parekotasunari.

Era berean, goi-zuzendaritzako kideak hautatu, izendatu eta berritzeari dagokienez, Caja Laboralak Ondorengotza Plan bat du funtsezko lanpostuetarako. Bertan, ordezkari beharreko lanpostu kritikoak, ibilbide profesionalak eta jatorriko profilak zehaztu dira, bai eta identifikaturiko pertsonen zuzendutako garapen profesionalerako planak eta lanpostu bakoitzerako ondorengotza-planak ere. Funtsezko lanpostuak, ondorengotza-planaren premia izan dezaketenak, eta gaur egun lanpostu horietan daudenak ordezkatzeko gaitutako pertsonak zehazteko, hainbat aldagai hartzen dira kontuan: prestakuntza, esperientzia eta ezagutzak, zuzendaritzako ibilbidea, errendimenduaren historia, gaitasun eta trebetasun pertsonalak, Entitatearekiko konpromisoa, potentziala eta abar.

2018ko ekitaldian, izendapen berriak egin dira zuzendaritza-taldean, eta 2019ko urtarrilaren lehen aurrera gauzatu dira.

d) Arrisku Batzordea

Kreditu-erakundeen antolamendu, ikuskapen eta kaudimenari buruzko 10/2014 Legearen 37. eta 38. artikuluetan finkatutakoaren arabera, 2014. urtearen bukaeran Arrisku Batzorde bat eratu zen, arriskuak gestionatzeko. Eginkizun hori Kontseilu Errektorearen ardurapean dago, eta eginkizun operatiboetatik kanpo egon behar du,



arriskuen jarraipenari espezializazio eta sakontasun handiagoak emateko. 2018-12-31n, Kontseilu Errektoreko 5 kidek osatzen zuten Batzordea.

Arrisku Batzordearen zeregin bereziak Kontseilu Errektorearen araudian (11 Bis artikuluan) daude jasota; hauek dira:

- Kontseilu Errektoreari aholku ematea, Entitatearen arriskurako joera orokorraren (egungoaren eta etorkizunekoaren) eta arlo horretako estrategiaren inguruan, eta laguntzea estrategia hori eta arriskuak gestionatu, ikuskatu eta murrizteko politika zehatzak ezartzen diren jagoten.
- Zaintzea bezeroei eskainitako aktibo eta pasiboen prezio-politikak aintzat har ditzala Entitatearen enpresa-eredua eta arrisku-estrategia. Hala ez bada, Arrisku Batzordeak egoera hori konpontzeko plana aurkeztuko dio Kontseilu Errektoreari.
- Kontseilu Errektorea aholkatzea, Entitateko arrisku esanguratsu guztiak kudeatu eta ikuskatzen.
- Kontseilu Errektoreari aholku ematea, stress testaren inguruan eta arriskuen alorrean kapitalaren plangintza egiten.
- Arriskuak gestionatzeko eta barne-antolamenduaren eraginkortasunerako baliabide egokiak esleitzen direla zaintzea.
- Kontseilu Errektorearen eta erakundearen artean arriskuen inguruko informazio-kanal eraginkorrak daudela zaintzea, eta batzordeak berak eta Kontseilu Errektoreak arriskuei buruz jaso beharreko informazioaren izaera, kopurua, formatua eta maiztasuna zehaztea, Kontseilu Errektorearekin batera.
- Aktiboen balioztapena, kredituen kanpo-kalifikazioen erabilera, arriskuei buruzko barne-ereduak eta funtzionalki Batzordearen mende dagoen Arriskuak Gestionatzeko Unitatea gainbegiratzea.
- Ordainsari-politika eta -jardunbide arrazoizkoak ezartzen laguntzea. Xede horrekin, Arrisku Batzordeak aztertuko du ea ordainketa-sisteman aurreikusitako pizgarrien politikak aintzat hartzen dituen arriskua, kapitala, likidezia eta irabazien probabilitatea eta aukera. Ordainsarien Batzordeak ere egin dezake hori.
- Gainera, indarreko legerian nahiz estatutu sozialetan zehaztutako gainerako eginkizunak eta Kontseilu Errektorearen erabakiz esleitu ahal zaizkionak ere bete beharko ditu.

Erregelamenduaren arabera, Arrisku Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deialdia eginda edo edozein kidek eskatuta. Kide bakoitzak boto bat izango du, erabakiak gehiengo soilez hartuko dira eta lehendakariaren botoak berdinketak erabakiko ditu. 2018an zehar, Batzordeak 8 bilera egin ditu.



e) *Kontseilu Errektoreari arriskuei buruz eman beharreko informazio-fluxuaren azalpena*

Kontseilu Errektorea da, Entitatearen administrazio-organo gorena den aldetik, Entitateak hartzen dituen arriskuak zaindu eta gainbegiratzearen azken arduraduna. Hori dela eta, arriskuak zorrotz kontrolatzeko eskatzen dio Zuzendaritza Nagusiari, baita, batzordeen eta txostenen bidez, arriskuen inguruko informazioaren deskargu sistematikoa bidaltzeko ere.

Batzordeak

- Eragiketa Batzorde Nagusia

Eragiketa Batzorde Nagusiak hamabostean behin egiten ditu ohiko bilkurak; apartekoak, ostera, lehendakariak deitzen dituenen. Lehendakariak, Kontseilu Errektoreko beste 4 kidek, zuzendari nagusiak eta Zuzendaritzako beste 4 kidek hartzen dute parte batzorde horretan.

Bezeroen kreditu-arriskurako proposamenak aztertu eta onestea da haren eginkizuna, zenbatekoan inolako mugarik gabe eta Kontseilu Errektoreak eginkizun horretarako eskuordeturik. Hilean behin, jardueraren berri emango beharko dio Kontseilu Errektoreari.

- Ikuskaritza Batzordea

Kontseilu Errektoreak Ikuskaritza Batzorde bat izendatuko du bere baitan. Kontseilu Errektoreak berak zehaztuko du zenbat kontseilarik osatuko duten Batzordea. Gutxienez 3 izango dira, ez-exekutiboak guztiak, eta, horiek izendatzeko, kontuan hartuko ditu bakoitzaren ezagutza, gaitasunak eta esperientzia, bai eta Batzordearen zeregina ere. Ikuskaritza Batzordeko kide gehienak independenteak izango dira.

Kontseilu Errektoreak kide independenteen artean hautatuko du Batzordeko lehendakaria, eta 4 urtean behin ordeztu beharko du. Lehendakari hori berriro hautatu ahal izango da, kargua utzi eta urtebete igaro ondoren.

Ikuskaritza Batzordeak eskumen hauek izango ditu gutxienez:

- Batzordean aztertu diren bere eskumeneko gaien berri ematea Batzar Nagusiari.
- Entitatean ezarri beharreko araudiarekin bat, kontu-ikuskaritza edo ikuskaritza-sozietateak izendatzeko, karguberritzeko edo kargugabetzeko proposamenak Kontseilu Errektoreari aurkeztea, Batzar Nagusiak dagokion erabakia har dezan.
- Sozietatearen barne-kontrolaren (hau da, funtzionalki Batzordearen mende dagoen barne-ikuskaritzaren) eta arriskuak gestionatzeko sistemen eraginkortasuna gainbegiratzea. Ildo beretik, ikuskaritza egitean barne-kontrolerako sisteman aurkitutako ahultasun nabarmenak eztabaidatzea kontu-ikuskaritza edo ikuskaritza-sozietateekin.



- Araututako finantza-informazioa prestatzeko eta aurkezteko prozesua gainbegiratzea.
- Kontu-ikuskariekin edo ikuskaritza-sozietateekin harremanetan egotea, beraien independentzia arriskuan jar lezaketen gaien inguruko informazioa, kontuen ikuskaritza-prozesuari lotutako beste edozein gairen ingurukoa eta kontu-ikuskaritzari buruzko legerian zein ikuskaritza-arauetan aurreikusita dauden jakinarazpenak jaso eta Batzordeak aztertzeko. Nolanahi ere, kontu-ikuskariak eta ikuskaritza-sozietateak urtean behin berretsi beharko diote, idatziz, zuzenean edo zeharka haiekin zerikusia duten erakundearekiko edo erakundeekiko independenteak direla. Ildo beretik, ikuskari edo sozietateak nahiz beraiei atxikitako pertsonak edo erakundeak, aipaturiko erakunde horiei emandako zerbitzu osagarriari buruzko informazioa eman beharko diote, Kontu Ikuskaritzei buruzko Legeak xedatutakoarekin bat.
- Entitateak kanpo-ikuskariarekin kontratatzea proposatzen duen ikuskaritzaz gaindiko zerbitzuak ebaluatu eta, dagokionean, onestea.
- Urtean behin, kontu-ikuskaritzaren txostena argitaratu aurretik, kontu-ikuskarien edo ikuskaritza-sozietateen independentziari buruzko iritzia jasoko duen txostena argitaratzea. Txosten horretan azaldu egin beharko dira aurreko atalean aipatu diren aparteko zerbitzuak.
- Jokabide-kodeak eta gobernu korporatiboko arauak betetzen direla gainbegiratzea.

Ikuskaritza Batzordea beharrezkotzat jotzen denean bilduko da, lehendakariak deituta, beraren ekimenez edo edozein kidek eskatuta. Kideek pertsonalki joan behar dute bileretara, ez baitago beste inork ordezkatzeko aukerarik.

Barneko ikuskaritzaz arduratzen den pertsona bilerara joatea eskatu ahal izango du Batzordeak, eta pertsona horrek nahitaez eman beharko du laguntza eta eskatzen zaion informazioa. Ildo beretik, Batzordeak bileretan parte hartzea eskatu ahal izango die zuzendaritza-taldeko kideei, Kooperatibako langileei edota kontu-ikuskariei.

Batzordea baliozki osatuta geldituko da, kideen erdiak baino gehiago agertzen direnean. Batzordeko kideek boto bana izango dute, eta emandako botoen gehiengo soilez hartuko dira erabakiak. Lehendakariaren botoak ebatziko ditu berdinketak. Batzordeak saioen aktak egingo ditu eta aztertutakoaren, lanen emaitzaren eta hartutako erabakien berri emango dio Kontseilu Errektoreari, garrantziko gaien kasuan.

Aurreko ataletan agertzen ez diren kontuetan, Kontseilu Errektorera ezarritako funtzionamendu-arauak ezarriko dira, analogiaz. Era berean, Ikuskaritza Batzordeak araudi propioa izateko aukera du, Batzordeak berak proposatu eta Kontseilu Errektoreak onartzen badu. Araudi horretan garatu eta zehaztuko dira funtzionamendu-arauak.



2018-12-31n, 3 kide ditu Batzordeak, eta 10 bilera egin ditu ekitaldian zehar.

- Izendapenen eta Ordainsarien Batzordeak

Kontseilu Errektoreak Izendapenen Batzorde bat eta Ordainsarien Batzorde bat eratuko ditu bere baitan, kontseilari ez-exekutiboz osatuta. Kideen heren batek gutxienez eta Kontseilu Errektoreak izendatutako 2 batzordeotako lehendakariak kontseilari independenteak izateko baldintzak bete beharko dituzte. Kontseilu Errektoreak erabakiko du zenbat kontseilarik osatuko duten batzorde bakoitza, baina 3 izango dira gutxienez.

Batzordeak beharrezkotzat jotzen denean bilduko dira, lehendakariak deituta, beraren ekimenez edo edozein kidek eskatuta. Kideek pertsonalki joan beharko dute bileretara, ez baitago beste inork ordezkatzeko aukerarik.

Batzordeak baliozki eratuko dira bilerara kideen erdiak baino gehiago agertzen direnean. Batzordeetako kideek boto bana izango dute, eta emandako botoen gehiengo soilez hartuko dira erabakiak. Lehendakariaren botoak ebatziko ditu berdinketak.

Batzordeek bilkuren aktak egin eta aztertutakoaren, lanen emaitzaren eta hartutako erabakien berri emango diote Kontseilu Errektoreari, garrantzizko gaien kasuan.

Entitatean bere zereginari lotutako eginkizunak betetzen dituzten pertsonak bileretara joatea eskatu ahalko dute Batzordeek.

Aurreko ataletan agertzen ez diren kontuetan, Kontseilu Errektorera ezarritako funtzionamendu-arauak ezarriko dira, analogiaz. Era berean, batzordeek araudi propioa izateko aukera dute, batzordeek beraiek proposatuta eta Kontseilu Errektoreak onartuta. Araudi horretan garatu eta zehaztuko dira funtzionamendu-arauak.

Hona hemen Izendapenen Batzordearen eginkizunak:

- Kontseilu Errektoreko postu hutsak hornitzeko hautagaiak bilatu eta gomendatzea, Kontseilu Errektoreak edo Batzar Nagusiak onets ditzan.
- Kontseilu Errektorearen ezagutzen, gaitasunaren, aniztasunaren eta esperientziaren oreka ebaluatzea eta izendapen zehatz baterako behar diren eginkizunak eta gaitasunak deskribatzea, bai eta lanpostua betetzeko aurreikusitako dedikazioa balioztatzea ere.
- Aldian behin (urtean behin gutxienez), Kontseilu Errektorearen egitura, tamaina, eraketa eta jarduketa aztertzea eta egin beharreko aldaketak gomendatzea.



- Aldian behin (urtean behin gutxienez), Kontseilu Errektorearen eta bertako kideen egokitasuna aztertzea eta ondorioak Kontseilu Errektoreari jakinaraztea.
- Aldian-aldian, Kontseilu Errektoreak goi-zuzendaritzako kideak hautatu eta izendatzeko jorratzen duen politika aztertzea eta horren inguruko gomendioak ematea.
- Kontseilariak eta Funtsezko Langileak Hautatzeko eta horien Egokitasuna Ebaluatzeko Prozedurari buruzko Eskuliburuan esleitzen zaizkion eginkizunak.
- Kontseilu Errektorean ordezkariarik txikiena duen sexuak izan beharreko gutxieneko ordezkariaren inguruko helburua finkatzea eta, helburu hori betetzeko, ordezkariarik txikiena duen sexuko pertsona-kopurua handitzeko orientabideak ematea.
- Indarrean dagoen legeriak eta estatutu sozialek finkaturiko gainerako eginkizunak betetzea, baita Kontseilu Errektorearen erabakiz esleiturikoak ere.

Bere eginkizunen artean egongo da, halaber, ahal den neurrian eta etengabe bermatzea Kontseilu Errektorearen erabakiak pertsona bakarraren edo talde txiki baten mende ez daudela eta, ondorioz, Entitate osoaren interesen kalterako ez direla.

Izendapenen Batzordeak egoki deritzen baliabideak erabili ahal izango ditu bere eginkizunak betetzeko, kanpoko aholkularitza ere bai, eta behar dituen fondoak jasoko ditu horretarako.

Kontseilu Errektoreko kideen eta funtsezko langileen egokitasuna balioztatu eta informatzeko ondoreetarako, Kontseilariak eta Funtsezko Langileak Hautatzeko eta horien Egokitasuna Ebaluatzeko Prozedurari buruzko Eskuliburuan oinarrituko da Batzordea.

Izendapenen Batzordeak 5 kide ditu eta 6 aldiz bildu da 2018ko ekitaldian.

Hona hemen Ordainsarien Batzordearen eginkizunak:

- Entitatean aplikatu beharreko ordainketa-politika orokorra Kontseilu Errektoreari proposatzea eta Kontseilu Errektoreak ordainsarien inguruan hartu beharreko erabakiak prestatzea, baita entitatearen arriskuan eta arriskuen gestioan eragiten dutenak ere.
- Kontseilu Errektorea informatuta izatea identifikaturiko kolektiboan sartutako zuzendarien ordainsari-politikari buruz eta kontseilarien (izaera horregatik ordainketarik jasotzen dutenean) eta zuzendari nagusiaren eta parekoen ordainsari-politika orokorrari buruz, bai eta eginkizun exekutiboak betetzen dituzten Kontseilu Errektoreko kideen banakako ordainsariei eta kontratu-baldintzei buruz.
- Ordainsari-politika aplikatzearen inguruko urteko ebaluazio independentea (barnekoa edo kanpoko) egiten dela bermatzea.



- Entitatean ezarritako ordainsari-politika egoki betetzen dela zaintzea, eta, aldian-aldian, identifikaturiko kolektiboko zuzendarien, kontseilari izateagatik ordainsaria jasotzen dutenen, zuzendari nagusiaren eta horien parekoen ordainsari-politika aztertzea.

- Indarrean dagoen legeriak eta estatutu sozialek finkaturiko gainerako eginkizunak betetzea, baita Kontseilu Errektorearen erabakiz esleiturikoak ere.

Erabakiak prestatzen dituenean, bazkide, inbertsiogile eta Entitateko beste alderdi interesdun batzuen epe luzerako interesak eta interes publikoa bera hartuko ditu aintzat Ordainsarien Batzordeak.

Araudi aplikagarriak agintzen badu Kontseilu Errektoreak langileen ordezkariak izan behar dituela, Ordainsarien Batzordeak ere langileen ordezkari bat edo gehiago izango du.

Ordainsarien Batzordeak 5 kide ditu eta 6 aldiz bildu da 2018ko ekitaldian.

- Arrisku Batzordea

Kontseilu Errektoreak funtzio exekutiborik ez duten kontseilariak osaturiko Arrisku Batzorde bat izendatu du bere baitan. Kontseilari horiek Entitatearen arrisku-estrategia eta arriskuarekiko joera erabat ulertu eta kontrolatzeko ezagutza, gaitasuna eta esperientzia izan behar dituzte. Kontseilu Errektoreak erabakiko du zenbat kontseilari osatuko duten batzordea, baina 3 izango dira gutxienez.

Kideen heren bat gutxienez, eta Kontseilu Errektoreak izendatuko duen lehendakaria betiere, kontseilari independenteak izango dira.

Arrisku Batzordeak, eginkizun operatiboak ez ezik, puntu honetako d) atalean zerrendatutako eskuduntzak ere izango ditu.

- Beste batzorde batzuk

Kontseilu Errektoreak, batzorde horietan zuzenean parte hartzen ez badu ere, Aktiboen eta Pasiboen Batzordearen (APBren) eta Eragiketa Arriskuaren Batzordearen (EABren) deskargua jasoko du goi-zuzendaritzatik. Bestalde, Aktiboen eta Pasiboen Batzordeko eta Eragiketa Arriskuaren Batzordeko arduradunek Kontseilu Errektoreko ohiko eta ezohiko bilkuretarako deia jaso dezakete.

Txostenak

Kontseilu Errektoreko kideek, xede horrekin finkatutako atariaren bidez, txosten (eta bertsio historiko) hauek dituzte, etengabe, eskura:

- Plan Estrategikoa



- Gestio Plana
- Urteko Ikuskaritza Txostenak
- Arriskuen txostenak
- Gobernu Korporatiboaren Txostena
- Kapitalaren Autoebaluazio Txostena
- Zuhurtziazko Garrantziko Txostena
- Heziketako eta Sustapeneko Fondoa
- Kapitalak Zuritzeari buruzko Txostena
- EGE txostena

Era berean, hala beren ekimenez nola Zuzendaritzaren ekimenez, interesaren edo abagunearen arabera egokiak iruditzen zaizkien deskargu edo txostenak eskura ditzakete.



5. Fondo propioei buruzko informazioa

a) 2018ko abenduaren 31ko baliabide propioei buruzko informazioa

	Balioa (mila €-kotan)
1. mailako kapital arrunta: tresnak eta erreserbak	
Kapital-tresnak eta horien jaulkipen-primen kontuak	741.461
Horietatik: 1. tresna-mota	741.454
Metatutako bestelako emaitza bat (eta beste erreserba batzuk)	857.426
Emaitza onargarriak	76.381
1. mailako kapital arrunta arauzko doikuntzen aurretik	1.675.268
1. mailako kapital arrunta: arauzko doikuntzak	
Aktibo ukiezinak (zergen ondoriozko pasiboak kenduta) (zenbateko negatiboa)	-31.552
Etorbizuneko emaitzen menpe dauden geroratutako zergen ondoriozko aktiboak, denbora-aldeen ondorioak salbu (zergen ondoriozko pasiboak kenduta, 38. artikularen 3. idatz-zatian ezarritako baldintzak betetzen direnean) (zenbateko negatiboa)	-30.277
Entitate baten 1. mailako kapital arrunteko tresna propioen edukitza zuzeneko eta zeharkakoak (zenbateko negatiboa)	-7
Finantzen sektoreko erakundeen 1. mailako kapital arrunteko tresnen edukitza zuzen, zeharkako eta sintetikoak, erakunde horiek Entitatearekin elkarekiko edukitza dutenean, Entitatearen fondo propioak artifizialki handitzeko helburuarekin (zenbateko negatiboa)	-1.614
Balioztapenagatiko doikuntzak	20.127
1. mailako kapital arruntaren arauzko doikuntzak guztira	-43.323
1. mailako kapital arrunta	1.631.945
1. mailako kapital-tresna gehigarria: tresnak	
1. mailako kapital gehigarria: arauzko doikuntzak	
2. mailako kapitala: tresnak eta hornidurak	
2. mailako kapitala arauzko doikuntzen aurretik	0
2. mailako kapitala: arauzko doikuntzak	
2. mailako kapitala	0
KAPITALA GUZTIRA (Kapitala guztira = 1. mailako kapitala + 2. mailako kapitala)	1.631.945
Kapital-ratioak eta koltxoak	
1. mailako kapital arrunta (arrikuarekiko esposizioaren zenbateko osoaren ehunekoa)	% 18,76
1. mailako kapitala (arrikuarekiko esposizioaren zenbateko osoaren ehunekoa)	% 18,76
Kapitala guztira (arrikuarekiko esposizioaren zenbateko osoaren ehunekoa)	% 18,76
Entitatearen koltxoi espezifikoaren eskakizunak(*) (* 1. mailako kapital arruntaren eskakizuna, 92. artikularen 1. ataleko a) letran xedatutakoari jarraiki, eta kapitalari eusteko koltxoaren eskakizunak, gehi zikloen aurkako kapitalaren koltxoia, gehi arriku sistemikoaren ondoriozko koltxoia, gehi garrantzi sistemikoko entitateentzako koltxoia, arrikuarekiko esposizioaren zenbatekoaren ehunekotan adierazia.)	% 7,00
Horietatik: kapitalari eusteko koltxoaren eskakizuna (*)	% 2,50
Kapital-koltxoaren eskakizunei erantzuteko eskuragarri dagoen 1. mailako kapital arrunta (arrikuarekiko esposizioaren zenbateko osoaren ehunekoa)	% 18,76
Kenketa-atalaseen azpiko zenbatekoak (arrikuarekiko haztatu aurretik)	
Entitateak finantza-sektoreko erakundeetan zuzenean eta zeharka duen kapitala, horietan inbertsio nabarmenik ez duenean (% 10eko atalasetik beherako zenbatekoa, posizio labor onargarriak kenduta)	28.611
Finantza-sektoreko erakundeek zuzenean eta zeharka 1. mailako kapital arrunteko tresnak edukitzea, Entitateak horietan inbertsio esanguratsuren bat duenean (% 10eko atalasetik beherako zenbatekoa, posizio labor onargarriak kenduta)	129.625
Denbora-aldeek eragindako geroratutako zergen ondoriozko aktiboak (% 10eko atalasetik beherako zenbatekoa, zerga lotuengatiko pasiboak kenduta, baldin eta 38. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako baldintzak betetzen badira)	67.473
2. mailako kapitalean sartutako kreditu-arrikuagatiko doikuntzak, metodo estandarren mendeko esposizioei dagokienez (muga aplikatu aurretik)	0
Kreditu-arrikuagatiko doikuntzak metodo estandarra erabiliz 2. mailako kapitalean sartzei buruzko muga	7.579.675
Eklusio gradualeko xedapenei lotutako kapital-tresnak	
Ez da aplikagarria	

6. taula: Baliabide propioei buruzko informazioa.



- b) 1. mailako kapital arrunteko, 1. mailako kapital gehigarriko eta 2. mailako kapitaleko elementuak eta iragazki eta kenkariak berdinkatzea

KONTABILITATE-KAPITALA ETA KAPITAL ERREGULATORIOA BERDINKATZEA	
Osagai konputagarriak	(mila €-kotan)
Kapitala	741.461
Erreserbak	858.321
Balore propioak	-1.620
Egotzitako emaitza	124.173
Dibidenduak eta ordainsariak	-33.492
Fondo propioak guztira (Balantze Publikoa)	1.688.843
Balioztapenagatiko doikuntzak	-895
Ondare garbia guztira (Balantze Publikoa)	1.687.948
Kontabilitate-perimetroaren eta zuhurtziazkoaren arteko aldeagatiko doikuntzak	1.541
Ondare garbia guztira (Balantze Erreserbatua)	1.689.489
Emaitzen beste banaketa batzuk	-14.227
Balioztapenagatiko doikuntza ez-konputagarriak	20.966
Kaudimenari dagokionez konputagarria ez den ondarea	6.739
Merkataritza-fondoak eta bestelako ukiezinak	-31.552
Etorkizuneko emaitzen mende dauden geroraturako zergen ondoriozko aktiboak	-30.277
Finantzen sektoreko elkarrekiko edukitzadun erakundeetako partaidetza	-1.614
Zuhurtziazko iragazkien ondoriozko doikuntzak	-840
Kenketak guztira	-64.283
CET 1	1.631.945

7. taula: Kapitaleko elementuak berdinkatzea.

- c) 1. mailako kapital arrunteko, 1. mailako kapital gehigarriko eta 2. mailako kapitaleko tresna guztien ezaugarriak eta baldintzak

1. mailako kapital arruntak (CET1ak) osagai hauek ditu:

- Kapital soziala: 741.461 mila €-koa.
- Emaitza onargarriak: 76.381 mila €-koak.
- Erreserbak: 858.321 mila €-koak.
- Balioztapenagatiko doikuntzak: 20.071 mila €-koak.



Ez dago 1. mailako kapital gehigarriko tresnarik, ezta 2. Mailako kapital-tresnarik ere.

Entitatearen kapital soziala 741.461 mila €-koa da eta bazkideek (pertsona fisikoek eta pertsona juridikoek) zein bazkide laguntzaileek egindako ekarpenek osatzen dute. Bazkide bakoitzaren ekarpenen zenbateko osoak ezin izango du kapital sozialaren % 20 gainditu, pertsona juridikoa denean, eta % 2,5, pertsona fisikoa denean. 2018ko abenduaren 31n, Lagun Aro Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundea da, zuzenean edo zeharka, Entitatearen kapital sozialean % 10etik gorako partaidetza duen erakunde bakarra: % 15,21 du (2017an, % 15,26).

Ekitaldi bakoitzean, ekarpenei aplikatuko zaien interes-tasa proposatzen dio Kontseilu Errektoreak Batzar Nagusiari, horrek onespena eman diezaion. Kreditu Kooperatiben Legeak ezartzen duen araudiaren arabera, interes hori ezin da inoiz izan diruaren legezko interes-tasa baino 6 puntu handiagoa. 2018ko eta 2017ko ekitaldietan % 4,5ekoa eta % 4koa izan da, hurrenez hurren, ohiko ekarpenetarako urteko interes-tasa.

d) Zuhurtziazko iragazkien, egindako dedukzioen eta deduzitu gabeko elementuen izaera eta zenbatekoa

Ikusi a) idatz-zatia.

e) Arautegi honi jarraikiz fondo propioen kalkuluan erabilitako murriztapenen eta murriztapen horiek aplikatzen zaizkien tresna, zuhurtziazko iragazki eta dedukzioen azalpena

Ikusi a) idatz-zatia.



6. Kapital-eskakizunak

Ondorengo taulan, 2018ko abenduaren 31ko kapital-eskakizunen xehetasuna ageri da, arrisku-motaren arabera sailkatuta.

KAPITAL-ESKAKIZUNAK 2018KO ABENDUAREN 31N		
Arrisku-mota	Haztatutako esposizioa arriskuaren arabera (mila €-kotan)	Eskatutako zenbatekoa (mila €-kotan)
Kredituaren eta kontrako alderdiaren arriskua	7.950.693	636.055
Likidazio- edo entrega-arriskua	0	0
Posizioaren, kanbio-tasaren eta lehengaien arriskua	65.349	5.228
Eragiketa-arriskua	601.756	48.141
Gastu finko orokorren ondoriozko arriskuarekiko esposizioaren zenbateko gehigarria	0	0
Kredituaren balioztapenagatiko doikuntzaren arriskuarekiko esposizioaren zenbatekoa guztira	82.717	6.617
GUZTIRA	8.700.515	696.041

8. taula: Kapital-eskakizunak arrisku-motaren arabera

- a) *Kreditu-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunen zenbatekoa, metodo estandarren bidez*

Caja Laboralak metodo estandarra erabiltzen du kreditu-arriskuagatiko baliabide propioen eskakizunak ebaluatzeko, hau da, haztatutako arrisku-esposizioa % 8z biderkatzen du. Horrela, 636.055 mila €-ko kapital-eskakizuna lortzen da. Beheko taulan, eskakizunak esposizioaren kategoriaren arabera banakatuta ageri dira.

	ZENBATEKOA (mila €-kotan)
Administrazio zentralak edo banku zentralak	0
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	0
Sektore publikoko erakundeak	5.886
Garapenerako banku aldeaniztunak	0
Nazioarteko erakundeak	0
Entitateak	11.925
Enpresak	66.240
Txikizkariak	123.546
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	284.373
Ez-ordaintzeetako esposizioak	43.956
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	14.024
Bono bermatuak	0
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	218
Beste esposizio batzuk	82.620
Errenta aldatkorra	3.267
GUZTIRA	636.055

9. taula: Kreditu-arriskuagatiko baliabide propioen errekerimenduak. Metodo estandarra.



- b) *Kontrako alderdiaren arriskuagatiko eta negoziazio-zorroari dagozkion posizio- eta likidazio-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunen zenbatekoa, kalkulatzeko erabili den metodoa adieraziz*

Negoziazio-zorroari lotutako arriskuei erantzuteko baliabide propioen eskakizunak, metodo estandarren bidez kalkulatuak, nahiko txikiak dira (5.228 mila €-koak), laburpen-taulan ageri denez.

- c) *Kanbio-tasaren arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunen zenbatekoa, kalkulatzeko erabili diren metodoak adieraziz*

Entitateak ez dauka kanbio-tasaren arriskuagatiko baliabide propioen eskakizunik, 3.2.a) Arriskuaren gestioaren prozesuak eta estrategia atalean ezarritako politiken arabera, arrisku horretarako eskakizunek ez baitute inoiz gainditu baliabide propio konputagarri guztien % 2. Muga hori gainditu ez denez, eskakizunok hutsak dira.

- d) *Eragiketa-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunen zenbatekoa, kalkulatzeko erabili den metodoa adieraziz*

Gaur egun, metodo estandarra erabiltzen da eragiketa-arriskua kuantifikatzeko. Modu horretara, 48.141 mila €-ko eskakizuna kalkulatu da.

- e) *Gaur egungo eta etorkizuneko jarduerak estaltzeko barne-kapitala nahikoa ote den ebaluatzeko erabilitako prozeduraren laburpena*

Entitateak aukera sinplifikatua erabiltzen du barne-kapitala ebaluatzeko prozedura gisa, Espainiako Bankuak argitaratutako Kapitalaren Autoebaluazio Prozesuaren Gidak finkatzen duenaren arabera.

Aukera sinplifikatuaren bidez, honela egiten da barne-kapitalaren ebaluazioa: kreditu-arriskuagatiko —titulizatutako posizioen kreditu-arriskua barne hartuta—, merkatu-arriskuagatiko eta eragiketa-arriskuagatiko gutxieneko baliabideen eskakizunak gehitu egiten dira, baita Kapitalaren Autoebaluazio Prozesuan kontuan hartu behar diren gainerako arriskuak ere (kreditu-kontzentrazioaren, likideziaren eta interes-tasen arriskua eta beste arrisku batzuk).



7. Kreditu-arriskuei buruzko informazioa

7.1. Errekerimendu orokorrak

7.1.1. Kreditu-arriskua

a) “Berandutzeko” eta “narriatutako” posizioen definizioak, kontabilitate-eraginetarako

2018ko abenduaren 31n, zirkular hauetan jasotako definizioak erabiltzen ditu Entitateak berankortasuna definitzeko: 1) 2016ko apirilaren 27ko 4/2016 Zirkularrean, kreditu-erakundeentzako 2004ko abenduaren 22ko 4/2014 Zirkularra (finantza-informazio publiko eta isilpekoari buruzko arauari eta finantzetaiko egoera-orrien erduei buruzkoa) aldatu zuenean, eta 2) 2013ko maiatzaren 24ko 1/2013 Zirkularrean, Arriskuen Informazio Zentralari buruzkoa. Azken horren helburua hau da: 4/2004 Zirkularra eguneratzea, batez ere haren IX. eranskina, banku-araugintzaren azken garapenetara egokitzeko, FINA arauen kontabilitate-esparruarekiko bateragarritasunari eutsiz.

Zirkular horren IX. eranskinari egindako eguneratzearen xedea zen indarreko kontabilitate-esparrua aplikatzeko jarraibideetan esparru hauek ukitzen dituzten irizpideak sendotzea: i) kreditu-arriskua kudeatzeko politikak, metodologiak eta prozedurak, jasotako bermeei buruzkoak barne, kontabilitateari dagozkion alderdietan; ii) eragiketen kontabilitate-sailkapena, kreditu-arriskuan oinarrituz; eta iii) horniduren zenbatespen indibidual eta kolektiboak. Era berean, esleitutako ondasunen edo zorrak ordaintzeko jasotako kopuru berreskuragarria zenbatesteko irizpideak ere sartu ziren.

Zalantzazko arriskua, titularraren berankortasuna dela eta. *Kategoria horretan sartzen da zor-tresnen zenbatekoa, titularra eta bermea edozein direlarik ere, baldin eta 90 egunetik gorako antzinatasuneko zenbatekoren bat (printzipala, interesak edo kontratuz hitzartutako gastuak) mugaeguneratuta badute, salbu eta kobraezintzat sailkatzea badagokie. Emandako bermeak ere kategoria horretan sartuko dira, abalduna berandutzean erori bada abalatutako eragiketan.*

Titular baten eragiketa guztiak kategoria horretan sartuko dira, muga-egunetik zenbatuta 90 egunetik gorako antzinatasuna duten eragiketak kobratzeko dagoen zenbatekoaren %20 baino handiagoak direnean. Ehuneko hori zehazteko, zenbakitzailean jarriko da berankortasunagatik zalantzazkoak diren eta mugaeguneratutako zenbatekoak dituzten eragiketen liburuetako zenbateko gordina eta izendatzailean titularrari emandako zor-tresna guztien liburuetako zenbateko gordina. Horrela kalkulaturako ehunekoak %20tik gorakoa bada, berankortasunagatiko zalantzazkoetara eramango dira titular horren zor-tresnak nahiz kreditu-arriskua dakarten balantzetik kanpoko esposizioak.

Aktibo narriatuak. *Aktibo narriatutzat joko dira narriatze-ebidentzia argiak dituzten zor-tresnak eta arrisku eta konpromiso kontingenteak, baldin eta, funtsean, ordaingabeak, ez-betetzeak, birfinantzaketak eta hitzartutako etorkizuneko fluxuak osorik ez berreskuratzeko edo, kapital-tresnen kasuan, kontabilitate-balioa osorik ez berreskuratzeko aukera agerian uzten duten datuak daudenean.*



- b) *Kreditu-arrisku orokorragatik eta berariazkoagatik egin beharreko doikuntzak zehazteko egokitutako planteamendu eta metodoen azalpena*

Arrisku eta konpromiso kontingenteengatiko hornidurak honako hauek dira: Entitateak hirugarren baten obligazioak bermatzeko eragiketak hornitzera bideratutako zenbatekoak. Obligazio horiek, aldiz, emandako berme finantzarioen edo antzekoen ondorioz, edota konpromiso kontingenteen ondorioz, sortutakoak dira. Zenbateko horiek zehazteko, Espainiako Bankuak 4/2017 EBZn zehazten duen metodoa erabiltzen da.

Kreditu-arriskuaren ondoriozko galeren estaldurak kalkulatzeko, aurrerago zehaztu ditugun irizpideak erabiltzen ditu Taldeak.

Arrisku hautemangarririk gabetzat sailkatutako eragiketei (funtsean banku zentralekin, administrazio eta enpresa publikoekin eta finantza-erakundeekin egindakoei eta Europar Batasunekoak edo arriskurik gabekotzat jotako beste herrialde batzuetakoak direnei) % 0ko estaldura-ehunekoa ezartzen zaie, baldin eta zalantzazko eragiketatzat sailkatuta ez badaude, kasu horretan banaka estimatzen baitzaie narriadura.

- 1) Estalduren banakako estimazioak

Hauek dira banakako estimazioa egiten zaien estaldurak:

i) *Banaka nabarmenak diren kreditu-hartzaileen zalantzazko eragiketen estaldurak. Taldeak 3 milioi euroko atalasea ezarri du arriskuarekiko guztizko esposizioan, kreditu-hartzaileak nabarmentzat hartzeko.*

ii) *Arrisku-talde homogeneo batekoak ez diren zalantzazko eragiketen estaldurak.*

iii) *Berankortasunaren ondorioz edo bestelako arrazoiren bategatik zalantzazkotzat sailkatutako eta arrisku hautemangarririk gabetzat identifikatutako eragiketen estaldurak.*

Estaldura horiek estimatzeko erabiltzen diren irizpideen bidez, analistek hornidura-maila esleitzen dute, bezeroaren egoera zehatzaren eta eragiketaren arabera eta hauek aintzat hartuz:

- i) Kutxa-fluxuen sorrera: zordunek beren negozioaren bidez etorkizunean kutxa-fluxuak sortzeko gaitasuna dutenean, eta, aukera dutenean beren jardueraren eta egitura ekonomiko-finantzarioaren bidez zorraren zati bat edo osotasuna ordaintzeko.
- ii) Bermeen berreskurapena: zordunek beren negozioarekin kutxa-fluxuak sortzeko gaitasunik ez dutenean, bermeak exekutatzeko dira zorra berreskuratzeko.

Bestalde, banakako estimaziorako aintzat hartu beharreko gutxieneko estaldurak hauek izango dira: zalantzazko arriskueterako estimazio kolektiboko irizpideak erabiliz



aplikatzekoak direnak edo, sustatzaileen sektoreko eragiketen kasuan, 2012ko otsailaren 3ko 2/2012 Errege Lege Dekretuan zehaztutako irizpideei jarraiki ezarri beharrekoak.

2) Estalduren estimazio kolektiboak

Hauek dira estimazio kolektiboa egiten zaien estaldurak:

- i) Arrisku normalizat sailkatutako esposizioak (zaintza berezikotzat sailkatuak barne), salbu eta kreditu-hartzailearen bat badago, gutxienez 90 eguneko ez-ordaintzerik gabe, eta, haren egoera ekonomiko-finantzarioa zehatz-mehatz aztertu ondoren Taldeak erabakitzen badu, berankortasuna ez beste arrazoiren bategatik zalantzazkotzat ez jotzea, nahiz eta estimatutako hornidura-bolumena handitu beharra eduki. Hornidurak estimatzeko, hornidura kolektibo bat kalkulatzeko da, kreditu-hartzaileari dagokion kreditu-arriskuaren segmentuaren arabera.

Nabarmen izatera heltzen ez diren eta, gainera, zalantzazkotzat jo ez diren kreditu-hartzaileentzat parametro jakin batzuk finkatu ditu Taldeak. Horiek gainditzen badituzte, zaintza bereziko arrisku normalizat sailkatuko dira berehala. Oro har, ez-ordaintzeak 30 egun baino handiagoak eta 90 egun baino txikiagoak izango dira, eta mugaeguneratutako zenbatekoak 300 eurotik gorakoak.

- ii) Zalantzazkotzat sailkatutako eta estalduren banakako zenbatespenaren bidez ebaluatzen ez diren esposizioak.

Narriadura estimatzeko prozesuan, kreditu-esposizio guztiak hartzen dira aintzat, bai zor-tresnak eta bai balantzetik kanpoko esposizioak. Horrela, bada, indarreko FINA arauetan ezarritako parametroak eta metodologia (aurreikusitako galerarena) eta indarreko gainerako tokiko araudia erabili du Taldeak, eta, Espainiako banku-sektoreko erakundeen batez besteko portaerari buruzko datu eta eredu estatistikoak, FINA arauen esparruarekin erabat bateragarria den erakusten dutenak, oinarritzat harturik, Taldeak bezeroekin dituen balantzeko eta balantzetik kanpoko esposizioen narriaduraren sailkapena eta kalkulua zehazteko erabiltzen dira. Metodologiak, besteak beste, kontzeptu hauek hartzen ditu aintzat: eragiketari dagokion kreditu-arriskuaren segmentua, jasotako berme erreal eta pertsonal eraginkorrak, zordunaren egoera ekonomiko-finantzarioa eta, dagokionean, mugaeguneratutako zenbatekoen antzintasuna.

Kreditu-arriskuagatiko galeren estalduren estimazioetan, higiezin-bermeetatik berreskuratu beharreko zenbatekoa berme horien erreferentzia-balioa doitzearen emaitza izango da; hau da, honako hauek behar bezala jasotzeko doikuntzak eginda: estimazioaren ziurgabetasuna, bermeak exekutatu eta saldu arte izan litzakeen balio-galerak, exekuzio-kostuak, mantentze-kostuak eta salmenta-kostuak.

Berme erreal eraginkorretatik berreskuratu beharreko zenbatekoa zehazteko, Espainiako Bankuak 4/2017 Zirkularrean estimatutako deskontuak aplikatzen ditu Taldeak horien erreferentziako balioaren gainean. Horretarako, Espainiako banku-sektoreari buruz duen esperientzia eta informazioa hartzen ditu oinarri.



- c) *Esposizioen balioa guztira, kontabilitate-konpentsazioak egin ostean eta kreditu-arriskuaren murrizketaren eraginak kontuan hartu gabe, eta esposizioen batez besteko balioa, banakaturako epealdi osoan zehar, esposizioen kategoriak aintzat hartuta*

Hurrengo taulak kreditu-arriskuaren zenbatekoa azalduko du, aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak eta -egokitzapenak egin ondoren.

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	(-) AKTIBOEN NARRIADURAREN ONDORIOZKO BALIO-ZUZENKETAK ETA HORNIDURAK (mila €-kotan)	ZUZENKETEEN ESPOSIZIO GARBIA (mila €-kotan)	JATORRIZKO BATEZ BEIEKO ESPOSIZIOA (mila €-kotan)
Administrazio zentralak edo banku zentralak	0	7.098.179	6.641.672
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	0	459.742	459.751
Sektore publikoko erakundeak	0	77.841	81.825
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	0	0
Nazioarteko erakundeak	0	0	0
Entitateak	-11	644.010	898.183
Enpresak	-36.312	1.034.737	1.051.742
Txikizkariak	-19.478	2.907.824	2.846.933
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	-6.943	9.667.556	9.728.253
Ez-ordaintzeetako esposizioak	-324.449	508.947	896.875
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	-1.557	129.875	144.684
Bono bermatuak	0	0	0
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	0	0
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	0	2.721	3.002
Beste esposizio batzuk	-920	843.837	882.433
Errenta aldakorra	-2.027	40.838	46.886
GUZTIRA	-391.697	23.416.107	23.682.239

10. taula: Kreditu-arriskuarekiko esposizioa, balio-zuzenketa eta hornidurak kenduta.

- d) *Esposizioen banaketa geografikoa, horien kategoriak esparru nabarmenen arabera sailkatuta (esposizioaren garrantzia handia denean, zehaztasun handiagoz)*

Jarraian, Caja Laboralaren urteko kontu indibidualei jarraikiz 2018ko abenduaren 31n kreditu-inbertsioa nolakoa den xehatuko dugu, jarduera-sektorearen eta eremu geografikoaren arabera.



KREDITU-INBERTSIOAREN KATEGORIA	GUZTIRA Kontabilitate-balio gordina	EAE (mila €- kotan)	Nafarroa (mila €- kotan)	Nafarroa (mila €- kotan)	Gainerakoak (mila €- kotan)
Kreditu-erakundeak	1.579.971	27.217	0	1.499.608	53.146
Administrazio publikoak	6.074.433	191.208	9.123	187.984	5.686.118
- Administrazio zentrala	5.672.624	0	0	0	5.672.624
- Gainerakoak	401.809	191.208	9.123	187.984	13.494
Beste finantza-erakunde batzuk	104.976	60.376	618	36.391	7.591
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak	2.695.306	1.653.505	250.443	218.497	572.861
- Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	91.764	60.853	4.801	7.685	18.425
- Obra zibileko eraikuntza	119.440	69.768	6.524	34.581	8.567
- Gainerako helburuak	2.484.102	1.522.884	239.118	176.231	545.869
Enpresa handiak	461.205	311.527	23.626	62.192	63.860
ETEak eta enpresaburu indibidualak	2.022.897	1.211.357	215.492	114.039	482.009
Gainerako etxeak eta FZIAGEak	10.584.500	6.130.198	1.236.735	497.461	2.720.106
- Etxebizitzak	9.845.352	5.735.152	1.156.318	367.091	2.586.791
- Kontsumoa	404.654	252.402	47.898	11.260	93.094
- Beste helburu batzuk	334.494	142.644	32.519	119.110	40.221
GUZTIRA	21.039.186	8.062.504	1.496.919	2.439.941	9.039.822

11. taula: Kreditu-inbertsioaren banaketa geografikoa.

- e) *Esposizioen kokapena, sektorearen edo kontrako alderdiaren arabera eta esposizioen kategoria aintzat hartuz, bereziki ETE-en esposizioa zehatzuz (dagokionean, zehaztasun handiagoz)*

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	JATO RRIKZO ESPOSIZIOA	Horretan: EIE-ena
	(mila €- kotan)	(mila €- kotan)
Administrazio zentralak edo banku zentralak	7.098.179	
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	459.742	
Sektore publikoko erakundeak	77.841	
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	
Nazioarteko erakundeak	0	
Entitateak	644.021	
Enpresak	1.071.048	116.685
Txikizkariak	2.927.302	999.632
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	9.674.499	
Ez-ordaintzeetako esposizioak	833.396	
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	131.432	
Bono bermatuak	0	
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	2.721	
Beste esposizio batzuk	844.757	
Errenta aldakorra	42.866	
GUZTIRA	23.807.804	1.116.317

12. taula: Esposizioen banaketa, sektore-motaren edo kontrako alderdiaren arabera, ETE-en esposizioa zehatzuz.

Gainera, bezeroentzako kredituaren zenbatekoaren ehunekoak ere erakusten da, jarduera-sektoreen arabera. Caja Laboralak sektore ekonomikoetan duen kreditu-jardueraren kontzentrazio-maila ikus daiteke bertan.



JARDUERA EKONOMIKO SEKTORAK	%
Espainiako administrazio publikoak	% 1,50
Nekazaritza, abeltzaintza, ehiza eta basozaintza, eta arrantza	% 0,55
Industriak	% 5,82
Eraikuntza	% 1,86
Merkataritza eta ostalaritza	% 5,07
Garraioak eta komunikazioak	% 1,47
Beste zerbitzu batzuk	% 3,58
Partikularrentzako kredituak	% 79,98
Sailkatu gabe	% 2,29
Balioztapenagatiko doikuntzak	-% 2,72
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	% 0,31
Gainerako aktiboak	% 0,29
GUZTIRA	% 100,00

13. taula: Bezeroentzako kreditu-ehunekoaren xehetasuna, jarduera-sektorearen arabera.

- f) *Esposizio guztien hondar-epemugaren arabera banakapena, esposizioen mota aintzat hartuta (dagokionean, zehaztasun handiagoz)*

Taula honetan, kreditu-arriskuarekiko esposizioa zenbaterainokoa izan den azaltzen da, denbora-leiho nabarmen bakoitzaren hondar-epemugaren arabera banakatuta:

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	<= 1 urte (mila €-kotan)	<= 3 urte (mila €-kotan)	<= 5 urte (mila €-kotan)	> 5 urte (mila €-kotan)
Administrazio zentralak edo banku zentralak	1.150.083	938.057	607.629	4.402.410
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	145.195	76.208	9.667	228.672
Sektore publikoko erakundeak	2.418	5.293	7.071	63.059
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	0		
Nazioarteko erakundeak	0	0		
Entitateak	248.156	103.487	15.869	276.509
Enpresak	389.048	171.771	162.124	348.105
Txikizkariak	909.796	445.759	424.016	1.147.731
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	13.928	71.431	157.882	9.431.258
Ez-ordaintzeetako esposizioak	170.401	94.829	90.410	477.756
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	12.743	17.716	10.743	90.230
Bono bermatuak	0	0		
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	0		
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	0	0	0	2.721
Beste esposizio batzuk	356.170	6.472	17.051	465.064
Errenta aldakorra			0	42.866
GUZTIRA	3.397.938	1.931.023	1.502.462	16.976.381

14. taula: Esposizioen xehetasuna, hondar-epemugaren arabera.

- g) *Elementu hauen balioa, sektoreen edo kontrako alderdi nabarmenen arabera:*

- i. *Esposizio narriatuak eta berandutzeko esposizioak (bereizita)*
- ii. *Kreditu-arrisku orokorraren eta berariazkoaren ondoriozko doikuntzak*



iii. Kreditu-arrisku orokorraren eta berariazkoaren ondoriozko doikuntzengatiko zuzkidurak erreferentziazko epealdian

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	JATORRIZKO ESPOSIZIOA		ESPOSIZIO NARRIATUAK (mila €-kotan)	BERANDUTZEKO ESPOSIZIOAK (mila €-kotan)	(-) BALIO-ZUZENKETAK ETA HORNIDURAK (mila €-kotan)
	(mila €-kotan)	%			
Administrazio zentralak edo banku zentralak	7.098.179	% 29,81	-	-	0
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	459.742	% 1,93	-	-	0
Sektore publikoko erakundeak	77.841	% 0,33	-	-	0
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	% 0,00	-	-	0
Nazioarteko erakundeak	0	% 0,00	-	-	0
Entitateak	644.021	% 2,71	-	-	-11
Enpresak	1.071.048	% 4,50	-	-	-36.312
Txikizkariak	2.927.302	% 12,30	-	-	-19.478
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	9.674.499	% 40,63	-	-	-6.943
Ez-ordaintzeetako esposizioak	833.396	% 3,50	422.829	410.567	-324.449
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	131.432	% 0,55	-	-	-1.557
Bono bermatuak	0	% 0,00	-	-	0
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	% 0,00	-	-	0
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	2.721	% 0,01	-	-	0
Beste esposizio batzuk	844.757	% 3,55	-	-	-920
Errenta aldakorra	42.866	% 0,18	-	-	-2.027
GUZTIRA	23.807.804	% 100,00	422.829	410.567	-391.697

15. taula: Esposizio narriatuaren eta doikuntzen xehetasuna.

h) Esposizio narriatuaren eta berandutzeko esposizioaren balioa, eremu geografikoen arabera

Ondoren, ez-ordaintzeekiko esposizioaren eta dagozkion horniduren xehetasuna azaltzen da, Euskal Autonomia Erkidegoa eta gainerakoak berezita.

EREMU GEOGRAFIKOA	EZ-ORDAINTZEKIKO ESPOSIZIOA (mila €-kotan)	(-) AKTIBOEN NARRIADURAREN ONDORIOZKO BALIO-ZUZENKETAK ETA HORNIDURAK (mila €-kotan)
EAE	409.201	213.087
Gainerakoak eta esleituak	424.195	111.362
GUZTIRA	833.396	324.449

16. taula: Ez-ordaintzeekiko esposizioaren banaketa, eremu geografiko nabarmenen arabera.



- i) *Esposizio narriatuetarako kreditu-arrisku orokor eta berariazkoagatiko doikuntzen aldaketak berdinkatzea, irekierako saldoak, kreditu-arriskuagatiko doikuntzak, zuzkitutako kopuruak eta itxierako saldoak zehaztuz*

Epealdi horretan, Talde Bateratuaren kreditu-inbertsioen zorroa osatzen duten produktuetan, saltzeko prest dauden finantza-aktiboen zorroan eta salgai dauden aktibo ez-arruntetan izan diren aldaketen ondorioz gertatu dira aktiboak eta hornidurak narriatzeagatiko balio-zuzenketetan egindako aldaketak, bai eta arrisku eta konpromiso kontingenteagatiko hornidurak ere. Horiek guztiak aurretik deskribatu diren metodoak erabiliz erregistratzen dira.¹

	AKTIBOAK NARRIATZEAGATIKO ZUZENKETAK	ARRISKU ETA KONPROMISO KONTINGENTEETARAKO HORNIDURAK
	(mila €-kotan)	(mila €-kotan)
AURREKO EKIT ALDIKO SALDOA (2017-12-31 KOA)	1.030.452	20.992
IFRS 9AREN LEHEN APLIKAZIOA	14.053	739
EMAITZETAN KARGATZEKO ZUZKIDURA GARBIAK	149.719	15.386
BERRESKURAPENAK	-127.161	-16.381
KOBRAEZINETARA INTSULDATUA ERATUTAKO FONDOEN KARGURA	-117.741	0
BESTE MUGIMENDU BATZUK	248	-1.257
SALDOA 2018KO ABENDUAREN 31N	949.570	19.479

17. taula: Epealdiko balio-zuzenketen eta horniduren aldaketak.

7.1.2. Kontrako alderdiaren arriskua

- a) *Barne-kapitala esleitzeko eta kontrako alderdiaren arriskuari lotutako esposizioei mugak ezartzeko erabiltzen den metodologiaren azalpena*

Kontrako alderdiaren arriskurako barne-kapitala esleitzeko, prozedura sinplea erabiltzen du Talde Bateratuak. Horrek esan nahi du ez dagoela alderik arrisku horretarako gutxieneko baliabide propioen eskakizunen eta barnean esleitutako kapitalaren artean. Talde Bateratuaren barruan, Caja Laborala da arrisku horren eraginpean dagoen erakundea.

Caja Laboralean, altxortegiaren eta kapital-merkatuaren esparruan, ratingetan eta iragazkietan oinarritutako prozedura bat erabiltzen da kontrako alderdiaren arriskuarekiko esposizioetarako mugak ezartzeko.

- b) *Berme errealen eraginkortasuna ziurtatzeko eta arrisku hori estaltzeko balio-zuzenketak ezartzeko politiken azalpena*

Ikusi 7.2.2. atala.

¹ Ikusi 3.1. Kreditu-arriskua.



- c) *Korrelazioak daudelako kontrako eraginak gertatzeko arriskuaren inguruko politiken deskribapena*

Bai Kapitalaren autoebaluazio-prozesuan, bai Gestio Planean eta Plan Estrategikoan, Entitatearen arriskueta eragina izan lezaketen kontrako agertoki ugari aurreikusten dira. Horietan ere korrelazioak hartu dira aintzat kreditu-arriskuari eta merkatu-arriskuari dagokienez.

- d) *Kreditu-kalifikazioa murriztuko balitzaio Entitateak eman beharko lituzkeen berme errealen eraginari buruzko azalpena*

Entitatearen kreditu-kalifikazioa murriztuko balitz, finantzaketa-kostu handiagoa eta titulizazio-fondoetako gordailutik irtetea baino ez luke ekarriko murrizketa horrek; ondorioz, likidezian baino ez luke izango eraginik, eta eragin ukiezina izango litzateke.

- e) *Deribatuen zorrarako, arrazoizko balio positibo gordina, konpentsazio-akordioaren eraginak, jasotako bermeak eta konpentsazioaren ondorengo kreditu-arriskuarekiko esposizioa adieraztea*

Hurrengo idatz-zatian, Talde Bateratuaren kontrako alderdiaren arriskuarekiko esposizioaren zenbatekoak azalduko dira, banakatuta:

	ZENBATEKOA (mila €-kotan)
ARRAZOIZKO BALIO POSITIBO GORDINA	196.519
Horretatik, Add-On	47.415
(-) KONPENTSAZIO-AKORDIOEN ERAGINA	0
KREDITU-ARRISKUA KONPENTSAZIOAREN ONDOREN	196.519
(-) JASOTAKO BERMEAK	-111.811
Horretatik, Add-On	-20.036
DERIBATUETAKO KREDITU-ESPOSIZIOA	84.708

18. taula: Kontrako alderdiaren arriskuarekiko esposizioa.

- f) *Esposizioaren balioa, CRR Erregelamenduko hirugarren zatia II. tituluko 6. kapituluaren 3.etik 6.era bitarteko ataletan adierazi diren metodoetatik edozein erabiliz*

Esposizioaren zenbatekoa, ezarri beharreko araudian oinarrituz erabilitako kalkulu-metodoen arabera banakatuta:

	ZENBATEKOA (mila €-kotan)
JATORRIZKO ARRISKUAREN METODOA	0
MERKATUKO PREZIOETAN BALIOZTATZEKO METODOA	196.519
METODO ESTANDARRA	
EREDUEN BARNEKO METODOA	0
GUZTIRA	196.519

19. taula: Zenbatekoak balorazio-metodoaren arabera.



- g) *Kreditu-deribatuen estalduren zenbateko nozionala eta gaur egungo kreditu-arriskuaren banaketa, kreditu-arriskuarekiko esposizioaren kategorien arabera*

Ez da aplikagarria.

- h) *Kreditu-deribatuen eragiketen zenbateko nozionala, eragiketok erabilitako kreditu-deribatuen arabera sailkatuta eta Entitatearen kreditu-zorrorako erabilitako kreditu-deribatuetan eta bitartekaritza-jardueretan erabilitako kreditu-deribatuetan banakatuta*

Ez da aplikagarria.

7.2. Errekerimendu osagarriak

7.2.1. Metodo estandarra

- a) *Izendatutako kanpoko kalifikazio-agentzien (KKAen) eta esportazio-krediturako agentzien izenak eta, behar denean, edozein aldaketaren arrazoiak*

Kreditu-arriskuagatiko gutxieneko eskakizunak kalkulatzeko, KKA hauek erabili dira arrisku-haztapenak esleitzeko, kreditu-arriskurako metodo estandarren arabera: Standard & Poors, Moody's eta Fitch.

- b) *Esportaziorako kreditu-agentzia edota KKA bakoitza zer motatako esposizioetan erabiltzen den*

Gaur egun, finantza-erakundeetarako, errenta finko publiko nahiz pribaturako, administrazio zentraletarako eta enpresetarako erabiltzen dira KKAen kalifikazioak.

- c) *Jaulkipenen eta jaulkitzaileen kreditu-ebaluazioak negoziazio-zorroan agertzen ez diren elementuetara transferitzeko erabilitako prozesuaren azalpena*

Entitateak metodo estandarra erabiltzen du kreditu-kalifikazioak esleitzeko; beraz, ez dago kreditu-ebaluazioen transferentziarik negoziazio-zorroan sartuta ez dauden eta kalifikazio propiorik ez duten elementuetara.

- d) *Esportaziorako kreditu-agentzia edo KKA bakoitzaren kanpoko kreditu-kalifikazioa 2. kapituluko II. tituluaren hirugarren zatian agindutako kreditu-kalitatearen mailei lotzea*

Entitateak *metodo estandarra* erabiltzen du kreditu-kalifikazioak esleitzeko; beraz, ez dago loturatik CRR Erregelamenduaren 2. kapituluko II. tituluaren hirugarren zatian agindutako kreditu-kalitatearen mailekin.



e) *Bigarren kapituluko II. tituluaren hirugarren zatian agindutako kreditu-kalitatearen maileri lotutako esposizioen balioak, kreditu-arriskuaren murrizketaren aurretik eta ondoren*

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	ESPOSIZIOA (mila €-kotan)	ARINTZAILEAK EZARRI ONDOKO ESPOSIZIOA (mila €-kotan)	ALDAKUNTZA
Administrazio zentralak edo banku zentralak	7.098.179	7.098.179	% 0,00
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	459.742	459.742	% 0,00
Sektore publikoko erakundeak	77.841	77.841	% 0,00
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	69.151	
Nazioarteko erakundeak	0	0	
Entitateak	644.021	532.199	-% 17,36
Enpresak	1.071.048	1.020.482	-% 4,72
Txikizkariak	2.927.302	2.855.111	-% 2,47
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	9.674.499	9.667.509	-% 0,07
Ez-ordaintzeetako esposizioak	833.396	506.811	-% 39,19
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	131.432	129.875	-% 1,18
Bono bermatuak	0	0	
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	0	
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	2.721	2.721	
Beste esposizio batzuk	844.757	843.837	-% 0,11
Errenta aldakorra	42.866	40.838	-% 4,73
GUZTIRA	23.807.804	23.304.296	-% 2,11

20. taula: Arintze-tekniken eraginak esposizioan.

7.2.2. *Kreditu-arriskua murrizteko teknikak*

a) *Balantze barruko eta kanpoko partidak konpentsatzeko politikak eta prozesuak, eta Entitateak horiek zenbateraino erabiltzen dituen*

Entitatearen konpentsazio-politikak deribatuekiko eragiketen ingurukoak dira batez ere, eta konpentsazio-akordio edo netting (ISDA) gisa edo akordio kolateral (CSA) gisa aurkezten dira.

Kompentsazio-akordioetan, konpentsatu egiten dira Entitateak kontrako alderdi jakin batekin aurkezten dituen eragiketa guztien merkatu-balioak, bai positiboak eta bai negatiboak. Akordio kolateraletan, berriz, alderdi sinatzaileak gordailu bat egin behar du, berme gisa, eragiketaren merkatu-balioa handiagoa denean hitzartutako arriskuaren atalasea baino. Bi kasuetan arriskua murrizten da, dela esposizioa txikitu delako, dela bermea handitu delako.

b) *Berme errealak gestionatzeko eta balioztatzeko politikak eta prozesuak*

Espanian kokatutako aktiboetarako, indarreko araudiarekin bat datozen irizpideak erabiltzen ditu Taldeak, berme errealak balioztatzeko. Zehazki, balioztapenen



hornitzaileak hautatu eta kontratatzeko Taldeak erabiltzen dituen irizpideen xedea da horien independentzia eta balioztapenen kalitatea bermatzea. Guztiak ere Espainiako Bankuaren Tasazio Sozietateen Erregistro Berezian erregistratutako tasazio-sozietate eta -agentziak dira, eta balioztapenak egiteko irizpideak ECO/805/2003 Aginduan, ondasun higiezinak eta eskubide jakin batzuk finantza-xede jakin batzuetarako balioztatzeko arauen gainekoan, daude ezarrita.

Kreditu-eragiketen higiezin-bermeak eta higiezinak eurak eragiketa egiten denean tasatzen dira (azken horiek, erosketa, esleipen edo ordainean emate bidez), eta aktiboaren balioa nabarmen erortzen denean. Era berean, Espainiako Bankuaren 4/2017 Zirkularrak ezartzen dituen eguneratze-irizpideak erabiltzen dira; horien artean nabarmentzen da urtean behin zalantzazko arriskuak eta esleitutakoak eguneratzea.

c) Entitateak onartzen dituen berme errealen mota nagusien azalpena

Berme errealik gehienak etxebizitzaren finantzaketari lotutako hipotekei dagozkie, eta Entitatearen inbertsio-jardueraren 2/3 ingurukoak dira. Gainera, berme erreal gisa erabiltzen dira, halaber, diru-gordailuak, balore higigarriak, lurzoruen eta etxebizitzak ez diren higiezinak (merkataritzako lokalen, landa-finken, industria-pabiloien eta abarren) gaineko berme errealak, aseguru-polizak...

d) Kreditu-deribatuetako bermatzaileen eta kontrako alderdien mota nagusiak, eta horien kaudimena

Gaur egun, Entitateak ez dauka estaldurako CDSrik.

e) Ezarritako kreditu-arriskuaren murrizketaren barruko kreditu- edo merkatu-arriskuen kontzentrazioei buruzko informazioa

Gaur egun, Entitateak arriskua murrizteko darabilen teknikaren barruan ez dago kreditu- edo merkatu-arriskuaren kontzentrazioirik.

f) Esposizioaren kategoria eta berme-mota bakoitzerako estalitako esposizioaren guztizko balioa, balantze barruko eta kanpoko partiden arteko konpentsazioaren ondoren eta hegakortasun-doikuntzak ezarri ondoren, berme-mota hauen arabera:

- i. Finantza-berme onargarriak.*
- ii. Beste berme erreal onargarri batzuk.*



Jarraian, baliabide propioen eskakizunak kalkulatzeko erabiltzen diren arintze-teknikak azalduko ditugu:

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	FINANTZA-BERME ONARGARRIAK (mila €-kotan)	HEGAKORTASUNAREN DOI KUNTZAK (mila €-kotan)
Administrazio zentralak edo banku zentralak	0	0
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	0	0
Sektore publikoko erakundeak	0	0
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	0
Nazioarteko erakundeak	0	0
Entitateak	111.811	0
Enpresak	0	0
Txikizkariak	0	0
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	0	0
Ez-ordaintzeetako esposizioak	0	0
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	0	0
Bono bermatuak	0	0
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	0
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	0	0
Beste esposizio batzuk	0	0
Errenta aldakorra	0	0
GUZTIRA	111.811	0

21. taula: Ezarritako finantza-bermeen zenbatekoa.

g) *Esposizioaren kategoria bakoitzerako estalitako esposizioaren guztizko balioa, balantze barruko eta kanpoko partidak konpentsatu ondoren, berme pertsonalen edo kreditu-deribatuen arabera*

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	BERME PERTSONAL ONARGARRIAK (mila €-kotan)	KREDITU-DERIBATUAK (mila €-kotan)
Administrazio zentralak edo banku zentralak	0	0
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	0	0
Sektore publikoko erakundeak	0	0
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	0
Nazioarteko erakundeak	0	0
Entitateak	0	0
Enpresak	14.255	0
Txikizkariak	52.713	0
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	47	0
Ez-ordaintzeetako esposizioak	2.136	0
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	0	0
Bono bermatuak	0	0
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	0
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	0	0
Beste esposizio batzuk	0	0
Errenta aldakorra	0	0
GUZTIRA	69.151	0

22. taula: Berme pertsonalen eta ezarritako kreditu-deribatuen zenbatekoa.



8. Negoziazio-zorroaren merkatu-arriskuari buruzko informazioa

8.1. Errekerimendu orokorrak

a) *Negoiazio-zorroaren merkatu-arriskuari dagokionez, Zirkular honi lotutako negoziazio-zorroaren eta CRR Erregelamenduan zehazten den negoziazio-zorroaren artean dauden aldeak*

Negoiazio-zorroari dagokionez, Entitateak bereizi egiten ditu kontabilitate-xedea eta kaudimen-xedea; EBZ 4/2017aren eta CRR Erregelamenduaren arabera daude definituta, hurrenez hurren.

Bereizketaren oinarria hauxe da: kaudimen-xederako, epe laburrean saltzeko gestionatzen den zorroa da negoziazio-zorroa, eta altxortegiko tradingaren gestio-esparruari dago lotuta. Kanpo gelditzen dira, besteak beste, pasiboko estaldura-eragiketak, kasu batzuetan kontabilitateko negoziazio-zorroan sartzen dira eta.

b) *Posizio-arriskuagatiko, likidazio- eta entrega-arriskuagatiko, eta negoziazio-zorroaren kredituaren eta aurkako alderdiaren arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunen zenbatekoa*

Merkatu-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunen xehetasuna emango dugu segidan, negoziazio-zorroari lotutako arrisku-mota bakoitzaren arabera. Ez dago beste arriskuagatiko eskakizunik.

	ESKAKIZUNA (mila €-kotan)
Errenta finkoko zorroaren posizio-arriskua	4.782
Akzioetako eta partaidetzetako posizio-arriskua	446
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetzen arriskua	0
Lehengaietako posizioagatiko arriskua	0
Kredituaren eta kontrako alderdiaren arriskua	0
GUZTIRA	5.228

23. taula: Baliabide propioen eskakizunak negoziazio-zorroan. Metodo estandarra.



9. Likidezia-arriskuari buruzko informazioa

9.1. Errekerimendu orokorrak

Entitateak helburu estrategikotzat jo izan du, beti, likidezia; ondorioz, sistematikoki kudeatu eta kontrolatu izan du, azken 2 hamarkadetan. Testuinguru horretan, Likidezia-arriskuaren inguruko politika eta prozeduren eskuliburua du LABORAL Kutxak, Kontseilu Errektoreak onartuta. Eskuliburu horrek, Basileako Banku Ikuskaritzako Batzordearen “Likidezia-arriskua egoki kudeatzeko eta gainbegiratzeko printzipioak” betetzeaz gain, hainbat likidezia-helburu ez ezik, alerta-mailak eta jarduketa-protokoloak jasotzen dituen kontingentzia-plana ere finkatzen du. Nabarmentzekoa da, gainera, Arriskuarekiko Grinaren Esparrua eta Recovery Plana sortu zituela Entitate Nagusiak 2015ean. Lehenengoan, likidezia-arriskuaren adierazle garrantzitsu batzuetarako grinaren eta tolerantziaren atalaseak zehaztu ditu eta, bigarrenean, alerta-mailok eta likidezia-krisia sortzen denerako jarduketa-protokoloak eguneratu.

Prozeduretan ezarritako eginkizunetan sakonduz, likideziaren kudeaketak kontrol-sistema bat du euskarri. Horren bidez, batetik, funtsezko zenbait adierazletarako mugak eta aurreko adierazletarako edo aparteko beste batzuetarako epe ertainerako hileko likidezia-helburuak ezartzen dira eta, bestetik, muga eta helburu horiek zenbateraino bete diren sistematikoki kontrolatu. Muga eta helburu horiek hilean behin egiten den finantzaketa-plan baten bidez kontrolatzen dira. Inbertitzeko moduko baliabideen, kreditu-inbertsioaren eta handizkako finantzaketaren bilakaerari buruzko aurreikuspenak jasotzen ditu —aurreikuspenok mugen eta helburuen xede diren adierazleen bilakaera zehazten dute—. Horrela, Aktiboan eta Pasiboen Batzordeak (APBk) aukera du epe ertainean adierazle horiei eta likideziari aurreikusten zaien bilakaerari buruzko informazioa eguneratuta izateko etengabe. Horrela, agregatuen bilakaeran likidezian eragiten duten desorekak zuzentzeko ekintzak bidera ditzake APBk, behar adinako aurrerapenez. Likidezia-helburuen artean, aktibo likido erabilgarriak eta hainbat likidezia-ratio daude. 2014an, LCR ratioa ere erantsi zen, eta, 2018ko ekitaldia ixtean, Entitateak maila altua du bertan; izan ere, aise bete du arautzaileak 2019ko urtarrilaren 1erako ezarritako muga.

Zehazki, 2018ko itxieran, Entitateak hauxe du:

- % 541eko LCR ratioa.
- Haircutak aplikatu ostean, 5.064 milioi euroko aktibo likido deskontagarriak (eta erabilgarriak), Europako Banku Zentralean (EBZn), ezusteko kontingentziei aurre egiteko. Zenbateko horretatik, 723 milioi euro EBZren polizan daude eskuragarri, eta 4.341 milioi euro EBZko aktibo aukeragarriak dira, pignorazioaren bidez eskuratzeko modukoak. Entitateak likidezia-maila garbi positibo handiari eutsi dio urtean zehar. Beste alde batetik, 2017ko martxoan Entitateak 300 milioi euro eskuratu zituen EBZren TLTRO II epe luzerako finantzaketa-eragiketen esparruan. Eragiketa horiek, ordea, ez dute likidezia-handitzerik ekarri, kolateralala pignoratu eskuratu baitziren.



- 1.395,6 milioi euroko saldoa, Espainiako Bankuko kontu korrontean; horietatik 173,6 milioi euro kutxa-koefizienteari dagozkio.
- % 74ko Loan to Deposits ratioa.
- Entitateak zuhertasun-politika erabili du handizkako finantzaketan:

1.525 milioi euroko zenbatekoa bildu du, balantze osoaren % 7koa. Kopuru horretan sartuta daude merkaturako zedulak eta EBZtik jasotako dirua, eta ez daude sartuta autozorrorako zedulak, titulizazioak eta KOI finantzaketa, horien muga-eguneko fluxuak lotuta baitaude finantzatzen dituzten aktiboei dagozkienekin.

Finantzaketa-iturrietan dibertsifikazioa erabili du. Horrela, Caja Laboralak honako hauek ditu, ekitaldiaren itxieran: 1.225 milioi euroren hipoteka-zedulen jaulkipenak (autozorroa kanpo utzita) eta EBZtik hartutako dirua (TLTRO II), 300 milioi euro alegia. Bestalde, Entitateak 138 milioi euroko finantzaketa du merkatuan, hipoteka-partaidetzak titulizatzearen bidez (Entitateak berak eskuratutako bitartekak deskontatuta), bai eta KOIk bitartekotutako 9 milioi euroko finantzaketa ere. Dena den, lehen esan dugunez, ez KOI finantzaketak ez titulizazioek ez dute muga-egunean birfinantzatzeko premiarik.

Muga-egunetan dibertsifikazioa erabili du. Horrela, hipoteka-zedulak 2019az gerokoak dira, dibertsifikatuak gainera, eta EBZtik jasotakoa 2021eko martxoan mugaeguneratzea dago aurreikusita.

Ondorioz, epe ertainerako likidezia-beharrak behar bezala estalita daude, finantzaketa-gaitasunen bidez.



10. Eragiketa-arriskuari buruzko informazioa

a) *Eragiketa-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunak kalkulatzeko erabilitako metodoak*

Eragiketa-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunak kalkulatzeko, metodo estandarra erabiltzen da, eta hori erabiltzeko baimen-eskaera guztiak egin dira. Metodo horren arabera, kapital-eskakizunak zehazteko, azken 3 ekitaldietako sarrera nagusien batez bestekoa hartuko da aintzat. Sarrerok lortzeko, berriz, emaitza-kontuko epigrafe hauek gehitu behar dira:

- Interesak eta antzeko errendimenduak
- Interesak eta antzeko zamak
- Kapital-tresnen errendimenduak
- Jasotako komisioak
- Ordaindutako komisioak
- Finantza-eragiketen emaitza garbia
- Beste ustiapen-produktu batzuk

Sarrera nagusiak arauak ezartzen dituen negozio-lineetara bideratu behar dira, arrisku horren ondoriozko baliabide propioen eskakizunak zehazten dituzten haztapen-koefizienteak aplikatu ahal izateko.

2018ko abenduaren 31n, 48.141 mila euroko eskakizunak kalkulatu dira baliabide propioetan.

ERABILITAKO METODOA	GUTXIENKO BALIABIDE PROPIOAK (mila €-kotan)
Metodo estandarra	48.141

24. taula: Posizio-arriskuagatiko baliabide propioen eskakizunak. Metodo estandarra

b) *Entitateak erabiltzen baditu, 312. artikulua 2. idatz-zatian aipatzen dituen neurketa-metodo aurreratuak deskribatzea, bai eta Entitateak erabilitako kalkulu-metodologian kontuan hartzen diren barne- eta kanpo-faktoreak ere, eta, batzuk erabiltzen badira soilik, erabilitako metodoen irismena eta estaldura*

Ez da aplikagarria.



11. Negoziazio-zorroan agertzen ez diren errenta aldakorreko esposizioak

a) *Esposizioak helburuen arabera bereiztea, bereziki gainbalioetarako eta harreman nahiz arrazoi estrategikoetarako, eta kontabilitate-teknikak eta balorazio-metodologiak azaltzea*

“Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan” zorroan, 2 baldintza hauek betetzen dituzten tresnak sartzen dira:

- Erabiltzen den negozio-ereduan finantza-aktiboek eustea, kontratuzko eskudiru-fluxuak jasotzeko asmoz.
- Kontratuko baldintzen ondorioz, data jakin batzuetan eskudiru-fluxuak sorraraztea, zor den kopuruaren printzipala eta interesak ordainduz (PIOS testa).

Finantza-aktiboak arrazoizko balioarekin balioztatzen dira. Salbuespenak: finantza-aktiboak amortizatutako kostuan; baterako negozioetan eta elkartuetan egindako inbertsioak; ondare-tresna horiek ezkutuko aktibotzat dituzten eta beroriek emanekz likidatzen diren finantza-tresna deribatuak.

Finantza-aktibo batek egun jakin batean duen arrazoizko balioa da, egoki informatutako alderdi interesdunek independentziaz egindako transakzioan bata besteari emateko prezioa. Merkatu aktibo batean, hau da, merkatu antolatu, garden eta sakon batean, aktiboak duen kotizazio-balioa da arrazoizko balioa kalkulatzeko biderik garbiena.

Finantza-aktiboak merkatuko preziorik ez duenean, antzeko tresnekin egin diren transakzioetan erabilitakora jotzen da arrazoizko balioa kalkulatzeko, eta, bestela, behar bezala egiaztatutako balioztapen-ereduetara. Orobat, balioztatu nahi dugun aktiboaren bereizgarriak hartu behar dira kontuan, eragiten dioten arrisku-motak batik bat. Halere, garatutako balioztapen-ereduen mugak eta eredu horiek eskatzen dituzten datuen zehaztasun-falta direla eta, gerta liteke modu horretan ateratako arrazoizko balioa bat ez etortzea balioztapen-egunean erosi edo saltzeko izango lukeenarekin.

Arrazoizko balioa behar bezalako objektibotasunez zehaztu ezin zaien beste erakunde batzuen kapitaleko partaidetzak eta azpiko aktibotzat tresna horiek dituzten eta horiek entregatuz likidatzen diren finantza-deribatuak eskuratze-kostuan jasotzen dira, baina behar denean narriaduragatik izan dituzten galerak kontuan hartuta.

Finantza-aktiboen liburu-tako zenbatekoan gertatzen diren aldakuntzak, oro har, galdu-irabazien kontu bateratuan kontrapartida jasoz erregistratzen dira. Horretarako, bereizi egiten dira jatorria interesen sortzapenean eta antzeko kontzeptuetan dutenak eta beste arrazoi batzuk dituztenak. Lehenak “Interesen ondoriozko sarrerak” epigrafean jasotzen dira eta bigarrenak galdu-irabazien kontu bateratuko “Negoziatzeko eutsitako finantza-aktibo eta -pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak”, “Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen irabazi edo (-) galera garbiak” edo “Arrazoizko balioarekin izendatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten aktibo eta pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak” epigrafeetan, zenbateko garbian.



Halere, "Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan" epigrafeko tresnen liburuetakozko zenbatekoaren gorabeherak ondare garbi bateratuko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean jasotzen dira aldi baterako, baldin eta finantza-aktibo monetarioen kanbio-aldeen ondoriozkoak ez badira. "Beste emaitza global metatu bat" epigrafeko zenbatekoek ondare garbia osatzen dute, harik eta horien jatorri den aktiboari balantzean baja ematen zaion arte; une horretan, galdu-irabazien kontuaren kontra ezereztzen dira, eta "Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboei kontuetan baja ematearen ondoriozko irabaziak edo galerak" epigrafean erregistratu.

Estalitako eta kontabilitateko estaldurako partida gisa hartzen diren finantza-aktiboetan, irizpide hauek kontuan izanda erregistratzen dira balioztapen-aldeak:

Arrazoizko balioaren estalduretan, galdu-irabazien kontuan jasotzen dira, zuzenean, estalitako arrisku-motari dagokionez estaldura-elementuetan eta estalitako elementuetan gertatzen diren aldeak.

Eskudiru-fluxuen estaldura-eragiketetan eta atzerriko negozioetako inbertsio garbietan eraginkorra ez den zatiaren balioztapen-aldeak galdu-irabazien kontuan sartzen dira zuzenean.

Eskudiru-fluxuen estalduretan, ondare garbi bateratuko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean jasotzen dira, aldi baterako, estaldura-elementuen estalduran eraginkorra den zatiaren balioztapen-aldeak.

Atzerriko negozioetako inbertsio garbien estalduretan, ondare garbi bateratuko "Beste emaitza global metatu bat" epigrafean jasotzen dira, aldi baterako, estaldura-elementuen estalduran eraginkorra den zatiaren balioztapen-aldeak.

Azken bi kasu horietan, balioztapen-aldeak ez dira emaitza gisa jasotzen, harik eta estalitako elementuaren galerak edo irabaziak galdu-irabazien kontu bateratuan erregistratzen diren arte edo estalitako elementuaren muga-egunera arte.

b) *Balantzeko balioa, arrazoizko balioa eta, merkatu antolatuetan negoziatutako errenta aldakorrarentzat, merkatu-prezioarekiko konparazioa*

Ondoren, partaidetzen zenbatekoaren eta negoziazio-zorroan sartzen ez diren beste kapital-tresna batzuen xehetasuna azalduko dugu:

	KONTABILITATE-BALIOA	ARRAZOIZKO BALIOA
	<i>(mila €-kotan)</i>	<i>(mila €-kotan)</i>
PARTAIDETZAK	160.274	160.274
KAPITAL-TRESNAK	132.521	132.521
GUZTIRA	292.795	292.795

25. taula: Partaidetzak eta kapital-tresnak. Kontabilitate-balioa eta arrazoizko balioa.



Merkatu antolatuetan negoziatutako errenta aldakorreko eta behar bezain dibertsifikatuak ez diren zorroetan kotizatu gabeko errenta aldakorreko esposizioen motak, izaera eta zenbatekoak

	ZENBATEKOA (mila €-kotan)
PARTAIDETZAK	160.274
a. Kotizatutakoak	
b. Kotizatu gabeak	160.274
KAPITAL-TRESNAK	132.521
a. Kotizatutakoak	44.017
b. Kotizatu gabeak	88.504
GUZTIRA	292.795

26. taula: Partaidetzak eta kapital-tresnak. Izaeraren araberako banakatzea.

c) Epealdiko salmenta eta likidazioetan metatutako irabaziak edo galerak

	ZENBATEKOA (mila €-kotan)
Irabaziak	937
Galerak	0
GUZTIRA	937

27. taula: Erreserbetan kontabilizatutako salmenta edo likidazioaren emaitzak.

d) Egin gabeko irabazi eta galera guztiak, errebaluazioagatiko ezkutuko irabazi eta galera guztiak eta fondo propioetan sartutako zenbateko guztiak

2018ko abenduaren 31n, Caja Laboral Taldeak, fondo propioak kalkulatzeko, 20.071 mila € aurkeztu ditu Balioztapenagatiko doikuntzetan.



12. Negoziazio-zorroan sartuta ez dauden posizioetako interes-tasaren arriskuari buruzko informazioa

- a) *Interes-tasaren arriskuaren izaera, funtsezko hipotesia, maileguen aurretiko amortizazioei buruzko hipotesiak eta epemuga-datarik gabeko gordailuen bilakaeraren hipotesiak barne hartuta, eta arrisku horren kalkuluaren maiztasuna*

Entitatearen emaitza-kontuan eta ondare-balioan interes-tasen aurkako mugimendu batek eragin ditzakeen galerekin du zerikusia interes-tasaren arriskuak. Balantzeko arrisku hori ebaluatzeko, Entitateak simulazioa erabiltzen du oinarritzko tresna gisa, eta interes tasen agertoki desberdinetan epe ertainean sor daitezkeen galeren estimazioa egiten du.

Simulazioetan amortizazio aurreratuei buruz jasotzen diren hipotesiak Entitatearen errealitate hurbilaren barne-azterketetan oinarritzen dira. Muga-egun jakinik ez duten gordailuen bilakaeraren hipotesiak egiteko, diru-merkatuen interes-tasetan espero den bilakaera hartzen da kontuan, bai eta Entitatearen negozio-politika eta marjinak ere.

Interes-tasaren arriskua hilean behin kalkulatu da.

- b) *Entitateko administrazio-organoak interes-tasaren gorako edo beherako nahasmenduak aztertzeke erabiltzen dituen sarreraren, balio ekonomikoaren edo beste neurri nabarmen batzuen aldakuntza, arrisku hori gestionatzeko metodoaren arabera*

APBk sistematikoki aztertzen du interes-tasaren arriskuaren eragina, eta, kudeaketa aktiboaren bidez, merkatuko interes-tasen bilakaera kaskarrek epe ertainera galdu-irabazien kontuan izan dezaketen eragin negatiboari aurrea hartzen saiatzen da. Erabaki bat edo beste bat hartzeko, simulazioetan oinarritzen da APB. Simulazioek balantzeko eta balantzetik kanpoko egiturazko posizioak aztertzen dituzte eta interes-tasa ezberdinen aurrean Entitateak epe luzera izango dituen emaitzak neurtu. Hiru hilean behin, arrisku horren bilakaeraren berri ematen dio Zuzendari Nagusiak Kontseilu Errektoreari.

Entitate Nagusiak gainbegiralearentzat egiten dituen inpaktu-azterketen arabera, interes-tasek oinarritzko 200 puntu behera eginez gero, marjina gordina % 2,21 inguru txikituko litzateke, lehen urtean. Gainbegiraleak azterketa horiek egiteko ezarritako irizpideak hauek dira: hasierako saldoei eta balantzearen egiturari eustea, interes-tasak merkatu-aurreikuspenen arabera garatzea, ordainketarik gabeko kontu korronteetarako 5 urteko iraupena finkatzea eta merkatuko interes-tasetarako % 0ko zorua ezartzea, salbu eta une honetan negatiboan badaude; kasu horretan, maila horrek osatuko du zorua.

Balio ekonomikoaren gaineko inpaktuari dagokionez, interes-tasetako oinarritzko 200 puntuko beherakadak 46,3 milioi euroko hazkundera eragingo luke Entitate Nagusiaren balio ekonomikoan, hau da, baliabide propioen % 2,91 ingurukoa. Halaber, magnitude bera handituz gero, 291,5 milioi euroko hazkundera eragingo luke Entitate Nagusiaren balio ekonomikoan, hau da, baliabide propioen % 18,29 ingurukoa. Ondare-balioa kalkulatzeko, interes-tasaren gaparen atalean aipatu diren irizpide berberak erabili dira.



13. Palanka-efektuaren ratioak

Palanka-efektuaren ratioak 1. mailako kapitalaren eta esposizio osoaren arteko erlazioa neurtzen du.

Palanka-efektuaren ratioa kalkulatzeko arauak eta informazio-eskakizunak Erregelamenduaren 429. artikuluan daude jasota. Erreferentzia gisa % 3ko maila ezarri da.

2018an osatu egin da 1. mailako kapitala zehazteko prozesu iragankorra, eta, beraz, tauletan “Fully-Loaded” informazioa aurkeztuko da hemendik aurrera.

Lehenik eta behin, palanka-efektua kalkulatzeko aintzat hartzen diren aktiboen kontabilitate-berdinkatzea aurkezten da.

mila €-kotan

Kontabilitate-aktiboak eta esposizioak	Fully Loaded
Aktiboak guztira	22.359.557
Bateratzetik kanpoko doikuntzak	0
Finantza-tresna deribatuengatikoko doikuntzak	55.556
Balantzetik kanpoko partidengatikoko doikuntzak	467.368
Bestelako doikuntzak	-91.310
Esposizioa guztira	22.791.171

28. taula: Palanka-efektuaren ratioari dagozkion kontabilitate-aktiboak berdinkatzea.



Ondoren, ratioen kalkulua azalduko dugu.

Fully Loaded	
Balantze barruko esposizioak	
Balantze barruko partidak	22.162.465
1. mailako kapitala zehazteko aktibo deduzituen zenbatekoak	-43.323
Balantze barruko esposizioak guztira	22.119.142
Deribatuetarako esposizioak	
Birjartzearen kostua	149.105
Etorkizuneko balizko esposizioagatiko gehikuntzaren zenbatekoa	55.556
Deribatuetarako esposizioak guztira	204.661
BFE-en (baloreak finantzatzeko eragiketen) ondoriozko esposizioak	
Kontrako alderdiaren kreditu-arriskuarekiko esposizioa	0
BFE-etarako esposizioak guztira	0
Balantzetik kanpoko beste esposizio batzuk	
Zenbateko nozional gordinarekin balioztatutako balantzetik kanpoko esposizioak	1.178.837
Kreditu-baliokideetara bihurtzeagatiko doikuntzak	-711.469
Balantzetik kanpoko beste esposizio batzuk	467.368
Kapitala eta esposizioaren batez bestekoa guztira	
1. mailako kapitala	1.631.945
Guztizko esposizioaren neurria	22.791.171
Palanka-efektuaren ratioa	
Palanka-efektuaren ratioa	% 7,16
Kapitalaren neurria zehazteko xedapen iragankorrak hautatzea	
Kapitalaren neurria zehazteko xedapen iragankorrak hautatzea	Erabateko integrazioa

29. taula: Palanka-efektuaren ratioa ezagutarazteko taula.



Segidan, esposizioek balantze barruan duten banakapena aurkeztuko dugu:

mila €-kotan

Balantze barruko esposizioen banakapena	Fully Loaded
Balantze barruko esposizioak guztira	22.119.142
Negoiazio-zorroko esposizioak	121.281
Banku-zorroko esposizioak; horietatik:	21.997.861
Bono bermatuak	0
Jaulkitzaile subiranoak	7.098.179
Eskualde-administrazioak, garapenerako banku aldeaniztunak, nazioarteko erakundeak eta sektore publikoko erakundeak	359.949
Entitateak	447.678
Ondasun higiezin gaineko hipotekez bermatutakoak	9.639.683
Txikizkarien esposizioak	2.223.316
Enpresak	775.117
Ez-ordaintzeetako esposizioak	504.337
Beste esposizio batzuk	949.602

30. taula: Balantze barruko esposizioen banakapena.

Begi-bistakoa denez, eskatutako gutxienekotik gorako ratioak ditu Entitateak, palanka-efektuari dagokionez.

Arriskuarekiko Grinaren Esparruan, palanka-efektuaren ratioa barne dago lehen mailako adierazleen artean; ondorioz, gobernu- eta zuzendaritza-organoez monitorizatu egin dezakete, eta gehiegizko palanka-efekturako arriskua gestionatzeko aukera ematen du.



14. Ordainsari-politika

a) Ordainsarien Batzordea

Caja Laboralak azken urteotan argitaratu diren arautegien arabera politikak eta jardunbideak ditu ezarrita ordainsarien alorrean.

Estatutu Sozialen 35. artikuluan jasotakoaren arabera, Kontseilu Errektorea eskumen hauetaz arduratzen da, besteak beste: goi-mailako gestioaz, zuzendariak ikuskatzeaz eta entitateko ordainsari-politika onartzeaz. Organo horrek Izendapenen Batzordea eta Ordainsarien Batzordea bereiztea erabaki zuen 2016ko apirilaren 29ko saioan, Espainiako Bankuaren 2016ko otsailaren 2ko 2/2016 Zirkularraren, kreditu-erakundeen antolamendu, ikuskapen eta kaudimenari buruzkoaren, 26. oharra bete ahal izateko. Zirkular horrek osatu egiten du Espainiako ordenamendu juridikoa 2013/36/EB Zuzentaraura eta EBren 575/2013 Erregelamendura egokitzeko prozesua.

Hauek dira Ordainsarien Batzordeak 2018an egindako jarduketarik nabarmengarrienak:

Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren ordainsari-politika eguneratzea eta identifikaturiko kolektiboan dauden pertsonen zerrendan aldaketak proposatzea.

2018rako helburuen formulazioa eta identifikaturiko kolektiboari 2017ko ordainketa aldakor indibiduala aplikatzeko proposatzea.

Caja Laboralaren ordainsari-politikari buruzko barne-ebaluazioaren txostena aurkeztea.

Zuzendari nagusia ordezkatzearen eta PD 60aren ondoriozko izendatu berrien ordainsaria proposatzea. Zuzendaritza Kontseiluko 4 kide berri izendatzea ekarri du.

b) Ordainketa-sistema

Caja Laboral Popular Coop. de Créditoko lan-bazkideek lan-arloko lotura barik sozietate-izaerako lotura dutenez Entitatearekin, organo sozialek erabakitako ordainsari-sistema propioa ezartzen zaie.

Inoren konturako langileak ere baditu Entitateak, eta horiei langileen estatutua, kreditu-kooperatiben hitzarmen kolektiboa eta, banaka edo multzoan izenpetuta, indarrean dauden gainerako lan-akordioak ezartzea dagokio.

Bazkideen laneko kostua lan-aurrerakinak osatzen du, eta hori kontsumo-aurrerakinak eta zuzkidura-kuotak, honela:

- Laneko bazkideei lana egiteagatik ordaintzen zaiena da kontsumo-aurrerakina, eta helburu horrekin ezartzen den ordainketa aldakor osagarri kontingenteak osatzen du.



- Hornidura-kuota, berriz, kooperatibak gizarte-segurantzari, Lagun Arori edo laneko bazkideen osasun-laguntza eta gizarte-aurreikuspena estal dezakeen beste entitate edo erakunde batzuei ordaintzen dien zatia da.

Kooperatibaren Kontseilu Errektoreak onetsitako ordainsariei eta balioztapenari buruzko barne-araudiak ordainketa finkoaren oinarritzko egitura ezartzen du, lanpostuen lan-aurrerakina eta balioztapen-prozedura eratzearen eta kalkulatzaren bidez.

Entitatean ezarri beharreko ordainsari-politikak osagai aldakor bat dauka: alde batetik, modalitate kolektiboa du, eta, beste aldetik, modalitate indibiduala, lan-bazkide guztiei ezartzen zaiena. Ez dago bermatutako ordainketa aldakorrik.

Ordainketa-politika bateratua bat dator Entitate Nagusiaren politikarekin, baina sektoreko berezko araudia aintzat hartuta.

c) Ordainketa aldakorra: ordainsarien eta entitatearen emaitzen arteko lotura

Ordainketa aldakor kolektiboa (OAK) efizientzia-indize errealearen eta zerga ondorengo irabaziaren (ZOIaren) portaeraren arabera zehazten da, urteko Gestio Planean aurreikusitakoez alderatu ondoren. Banatu beharreko zenbatekoa finkatzeko, berriz, banatzeko diren soberakin garbien edo soberakin erabilgarrien gaineko ehuneko bat hartzen da kontuan, xede horrekin onetsitako taula bati jarraikiz. Ordainsariaren osagai hori lan-bazkide guztiei esleitzen zaie, bazkide bakoitzaren oinarri konputagarriaren arabera (oinarri konputagarria bazkide bakoitzaren lan-aurrerakinaren eta ordainketa aldakor indibidualaren arteko batura da).

Ordainketa aldakor indibiduala (OAIa) helburu edo emaitza kuantitatibo edo kualitatiboan burutze-mailaren arabera ezartzen da, arriskuen gestio zuhurraren baitan Entitatearen helburuetan eta helburu indibidualetan oinarrituta. Bazkide bakoitzaren OAIaren zenbatekoa zehazteko, dagokion talde profesionalaren puntu-balioari ekitaldi bakoitzean lortutako helburuen arabera esleitutako puntu-kopurua biderkatzen zaio.

Ordainsari osoan, osagai finkoak eta osagai aldakorrak behar bezala orekatuta daude: osagai finkoak ordainsari osoaren zati nahikoa handia hartzen duenez, ordainsariaren osagai aldakorretan politika erabat malgua aplikatu daiteke, eta ez ordaintzea ere gerta liteke. Guztira, ordainsari aldakorra nabarmen murrizten da errentagarritasuna eta kaudimena eskasak direnean, Entitateak duen arriskuarekiko grinaren esparruaren arabera, eta gerta liteke erabat kentzea.

Ordainketa aldakorrak ez du sortzen langilearen edo Kutxaren interesak bezeroen interesen aurretik jartzeko moduko pizgarriarik. Ildo horretatik, ordainsari hori ez zaio lotzen finantza-tresna jakin batzuk saltzeari edo produktu-kategoria jakin batzuei. Gainera, bezeroaren interesen aldeko jarduerak sustatzeko asmoz, salmenten bolumena ez da jarduera ebaluatzeko irizpide bakarra izaten; beste irizpide kualitatibo batzuk ere hartzen dira aintzat: Kutxari galdatzekoak diren jokabide-arauek eta barne-prozedurak.

d) Identifikaturiko kolektiboa



Entitatearen arrisku-profilean eragin nabarmena duten jardueradun pertsona guztiak osatzen dute “identifikaturiko kolektiboa”. Horren barruan daude:

- Kontseilu Errektoreko kide guztiak.

- Zuzendaritza Kontseiluko kide guztiak:

zuzendari nagusia, zuzendariondoko orokorra (Area Komertzialeko zuzendaria ere badena) eta area guztietako zuzendariak: Negozio Garapenaren Areakoa, Finantzen Areakoa, Baliabideen Areakoa, Arriskuen Areakoa eta Gestio Sozialekoa.

- Kontrol-eginkizunen arduradunak (3 lagun).

Barne Ikuskaritzako, Araudia Betearazteko eta Arriskuaren Kontrol Globaleko zuzendariak.

- Altxortegiaren eta Kapital Merkatuaren Departamentuko, Arriskuen Gestio, Plangintzako eta Gestio Kontrolleko zuzendariak, Area Komertzialeko lurralde-zuzendariak (2) eta Enpresen Sare Espezializatuko zuzendaria.

- Caja Laboral Gestión SGIICko Administrazio Kontseiluko zuzendari nagusia eta kontseilariak.

- Seguros Lagun Aro SAko eta Seguros Lagun Aro Vida SAko zuzendari nagusia eta Seguros Lagun Aro SAko Administrazio Kontseiluko kideak.

Urtean behin, identifikaturiko kolektiboaren osaera zehazten du Ordainsarien Batzordeak, barne-prozedurak erabiliz. Prozedura horietan sartzen dira, alde batetik, kolektiboko kideak aukeratzeko barne-irizpideak, 604/2014 zenbakidun Erregelamendu Delegatuan (EBrean) adierazitakoen osagarriak, eta, bestetik, bazterte-irizpideak, Batzordearen ustez, kolektiboko kideen arrisku-profilean eragin handirik ez duten jarduerak identifikatu ondoren, Erregelamendu Delegatu horren 4.2 artikulua jasotakoaren arabera. 2018ko abenduaren 31n, 32 kidek osatzen dute identifikaturiko kolektiboa.

e) Identifikaturiko kolektiboaren ordainketa aldakorra: geroratzea eta kapital-tresna bidezko likidazioa

Identifikaturiko kolektiboko kideei gainerakoei bezalako arautegiak aplikatzen zaizkie, ordainketa aldakor kolektiboaren eta indibidualaren alorretan. Ez dago bermatutako ordainketa aldakorrik.

Ordainketa aldakor indibidualari dagokionez, berriz, zuzendarientzako Ordainketa Aldakorreko Sistema du Entitateak ezarrita. Bertan, norbanakoaren emaitzak eta kasuan kasuko antolamendu-unitatearenak bateratu egiten dira Entitatearen emaitza globalekin, eta, horretarako, irizpide finantzarioak eta ez-finantzarioak erabiltzen dira. Osagai hauek ditu:

- NHO: negozioko helburuen arabeko ordainketa.



- HEO: postuaren helburu espezifikoaren arabera ordainketa.
- Hautazkoak: jardueraren arabera arduradunak zuzenean esleitutakoagatiko ordainketa.

NHO helburuak urteko Gestio Planean ezarritako ratioak, zifrak eta adierazleak izaten dira; banakakoak izan daitezke, edota esparru eta maila desberdinetako hainbat antolakuntza-unitateren artean banatuta egon daitezke. Identifikaturiko kolektiborako NHO helburu horiek finkatzeko, arriskuak zuhurtasunez eta arduraz hartzean oinarritutako emaitzak hartzen dira kontuan. Zentzu horretan, finantza-emaitzekin eta -marjinekin eta beste negozio-helburu eta gastu batzuekin batera, kaudimengabeziengatiko zuzkidurak eta kobraezinak ere hartzen dira kontuan.

HEO helburuek, eskuarki, bezeroei zerbitzu hobea eskaintzea ahalbidetzen duten egiturazko aurrerakuntzak eta hobekuntzak hartzen dituzte aintzat: gestio-tresnak, jarduerak, sistemak, informazioak, antolamendu-aldaketak eta aldaketa fisikoak... Helburu horiek postuaren ezaugarriari lotuta daude, eta kualitatiboak nahiz kuantitatiboak izan daitezke.

Helburuak urtero ebaluatzen dira ekitaldiaren itxieran, eta Arriskuarekiko Ginaren Esparruan aintzat hartutako errentagarritasun-, kaudimen- eta likidezia-baldintzak betez gero, likidatu egiten da ordainketa aldakorra.

Identifikaturiko kolektiboaren ordainketa aldakorra geroratu eta kapital-tresna bidez likidatzeko, 2 irizpide erabiltzen dira:

- Proporzionaltasuna, Banku Ikuskaritzako Europako Batzordearen (CEBSren) gomendioetan jasotakoari jarraikiz, irizpide hori erakundearen izaeraren, esparruaren eta konplexutasunaren arabera neutralizatzea ahalbidetzen baitute.
- Materialtasuna, identifikaturiko kolektiboko kideek ordainsariaren alderdi finkoaren gainean kopuru absolutuetan nahiz erlatiboetan jaso dezaketen ordainsari aldakorraren gehienezko zenbatekoan oinarritua. Bi oinarri ditu: barruko eta merkatuarekiko konparazioa eta Entitateak sarrerak sortzeko duen gaitasunarekin eta kapitalizazio- eta likidezia-mailekin alderatuta duen garrantzi erlatiboa.
- Geroratzea. Bi irizpide horietan funtsatuz, lehen eurotik geroratzea aplikatuko da, kopurua 50.000 euro gordinetik gorakoa denean edo ordainsari finko gordinarekin alderatuta % 30etik gorako kopurua osatzen bada. Kasu horietan, urteko ordainketa aldakorraren % 60 hurrengo ekitaldian likidatuko da; gainerako % 40a, berriz, hurrengo 3 urteetan: urtean 1/3. Geroratutako zatia murriztu edo deuseztatu egin ahal izango da, *ex-post* doikuntzak eginez, Entitatearen, negozio-unitatearen edo zuzendariaren emaitzek justifikatzen badute edo bazkidearen diziplina-arazoak edo arau-hausteak direla eta. Kasu horietan, geroratutako zatia ez likidatzeko erabakia Kontseilu Errektoreak hartu beharko luke, Ordainsarien Batzordearen txostena ikusita.
- Kapital-tresna bidezko likidazioa. Proporzionaltasun- eta materialtasun-arrazoi horietan oinarrituz, halaber, kopurua 50.000 euro gordinetik gorakoa bada edo, ordainsari finko gordinarekin alderatuta, % 30etik gorako kopurua osatzen bada,



ordainketa aldakorraren % 50 eskudirutan likidatuko da eta gainerako % 50a kapital-tresnatan, kapital sozialera ekarpenak eginez. Kapital-tresna bidezko ordainketa horrek dagoeneko aipatu ditugun geroratze-arauak eta *ex-post* doitze-arauak bete beharko ditu. Honela emandako kapital-tresnak ezingo dira transmititu harik eta eman zirenetik urtebete iragan arte (12 hileko atxikipena).

f) Ordainketa finkoaren eta aldakorraren arteko ratioak

Identifikaturiko kolektiboak jasotzen duen ordainketa aldakorra, 2018ko ekitaldian, ordainsari finkoaren % 3 eta % 26 bitartean egon da.

g) Identifikaturiko kolektiboaren ordainsariei buruzko informazio kuantitatibo agregatua

Bildutako informazioa Caja Laboral Popular Coop. de Crédito eta bere zuhurtziazko baterakuntza-taldeko kide diren gainerako entitateetako profesionalei buruzko da. Dena den, sektore bakoitzeko berezitasunak ere hartu behar dira aintzat, eta indarrean dauden arauak aplikatuz sartzten dira identifikaturiko kolektiboan.

Entitatearen Kontseilu Errektoreko kideek —lehendakariak izan ezik— eta Caja Laboral Gestión SGIICko kontseilariak ez dute ordainsaririk jaso 2018ko ekitaldian kontseilari izateagatik. Hortaz, ordainsariei buruzko informazioa identifikaturiko kolektiboko gainerako 19 kideei dagokie, hau da, lehendakariari; Zuzendaritza Kontseiluko kideei; kontrol-eginkizunak dituzten departamentuetako zuzendariei; Barne Ikuskaritzako, Araudia Betearazteko eta Arriskuaren Kontrol Globaleko, eta Plangintzako eta Gestio Kontroleko, Arriskuaren Gestio, Altxortegiko eta Kapital Merkatuko zuzendariei; Partikularren Areako lurralde-zuzendariei; Enpresen Sareko zuzendariari; Caja Laboral Gestión SGIICko zuzendari nagusiari eta Seguros Lagun-Aro Sako zuzendari nagusiari.

Taula honetan, ordainsariei buruzko informazioa bildu da, jarduera-esparruaren arabera banakatuta:

(eurotan)

JARDUERA-EREMUEN ARABERA	PERTSONA-KOP.	ORDAINKETA FINKOA	ORDAINKETA ALDAKORRA	ORDAINKETA GUZTIRA
Banka komertziala	6	741.176	115.008	856.184
Aktiboen Gestioaren Area	5	375.686	84.110	459.796
Gainerakoak	8	782.467	174.245	956.712
GUZTIRA	19	1.899.329	373.363	2.272.692

31. taula: Identifikaturiko kolektiboaren ordainsari agregatua, jarduera-eremuaren arabera.

Kargu-motaren arabera banakatutako ordainsariei buruzko informazioa, berriz, taula honetan jasotzen dira:



(eurotan)

KARGU-MOTAREN ARABERA	PERTSONA-KOP.	ORDAINKETA FINKOA	ORDAINKETA ALDAKORRA	ORDAINKETA GUZTIRA
Kontseilu Errektoreko lehendakaria	1	136.442	29.363	165.805
Goi-mailako zuzendariak	8	931.080	196.120	1.127.200
Identifikaturiko gainerako langileak	10	831.807	147.880	979.687
GUZTIRA	19	1.899.329	373.363	2.272.692

32. taula: Identifikaturiko kolektiboaren ordainketa agregatua, kargu-motaren arabera.

Ordainketa aldakorrean ez da kapital-tresna bidezko likidaziorik gertatu, eta ordainketa geroraturik ere ez dago ordaintzeko. Ez dago milioi bat eurotik gorako ordainketarik.



Taulen aurkibidea

1. Taula: Talde bateragarria eta partaidetzako sozietateak.
2. Taula: CRR Erregelamenduaren eta 4/2017 Zirkularraren arabera modu desberdinean integratzen diren sozietateak
3. Taula: Aktibo konprometituak edo zamarik gabekoak
4. Taula: Jasotako berme errealak
5. Taula: Aktibo konprometituak / jasotako bermeak eta lotutako pasiboak
6. Taula: Baliabide propioei buruzko informazioa
7. Taula: Kapitaleko elementuak berdinkatzea
8. Taula: Kapital-eskakizunak arrisku-motaren arabera
9. Taula: Kreditu-arriskugatiko gutxieneko baliabide propioen errekerimendua. Metodo Estandarra
10. Taula: Kreditu-arriskuarekiko esposizioa, balio-zuzenketa eta hornidurak kenduta
11. Taula: Kreditu-inbertsioaren banaketa geografikoa
12. Taula: Esposizioaren banaketa, sektore-motaren alderdiaren arabera, ETE-n esposizioa zehaztuz
13. Taula: Bezeroentzako kreditu-ehunekoaren xehetasuna, jarduera-sektorearen arabera
14. Taula: Esposizioaren xehetasuna, hondar-epemugaren arabera
15. Taula: Esposizio narriatuaren eta doikuntzen xehetasuna
16. Taula: Ez-ordaintzeekiko esposizioaren banaketa, eremu geografiko nabarmenen arabera
17. Taula: Epealdiko balio-zuzenketen eta horniduren aldaketak
18. Taula: Kontrako alderdiaren arriskuarekiko esposizioa
19. Taula: Zenbatekoak balorazio-metodoaren arabera
20. Taula: Arintze-tekniken eragina esposizioan
21. Taula: Ezarritako finantza-bermeen zenbatekoa
22. Taula: Berme pertsonalen eta ezarritako kreditu-deribatuen zenbatekoa
23. Taula: Baliabide propioen eskakizunak negoziazio-zorroan. Metodo estandarra
24. Taula: Posizio-arriskugatiko baliabide propioen eskakizunak. Metodo estandarra
25. Taula: Partaidetzak eta kapital-tresnak. Kontabilitate-balioa eta arrazoizko balioa
26. Taula: Partaidetzak eta kapital-tresnak. Izaeraren araberrako banakatzea
27. Taula: Erreserbetan kontabilizatutako salmenta-edo likidazio emaitzak
28. Taula : Palanka-efektuaren ratioari dagozkion kontabilitate-aktiboak berdinkatzea.
29. Taula: Palanka-efektuaren ratioa ezagutarazteko taula
30. Taula: Balantze barruko esposizioen banakapena
31. Taula: Identifikaturiko kolektiboaren ordainsari bateratua, jarduera-esparruen arabera
32. Taula: Identifikaturiko kolektiboaren ordainsari bateratua, kargu-motaren arabera